

PERIODEN 01.01.2015–31.12.2016

Beretning

UTARBEIDET AV PARTIKONTORET

innhold

INNHold	3
FORORD	5
1. LANDSMØTET 2015.....	7
2. LANDSSTYRET	13
3. SENTRALSTYRET	21
4. PARTIKONTORET	31
5. ORGANISASJONSARBEIDET	35
6. POLITIKKUTVIKLING	41
7. FAGLIG-POLITISK ARBEID	43
8. INTERNASJONALT ARBEID	47
9. KOMMUNIKASJONSARBEIDET	51
10. VALGKAMP 2015.....	53
11. ARBEIDERPARTIETS STORTINGSGRUPPE	55
12. ARBEIDERNES UNGDOMSFYLKING – AUF	67

forord

Lokalvalget i 2015 ble Arbeiderpartiets beste kommune- og fylkestingsvalg på 28 år. Vi økte vår oppslutning, og fikk et svært godt resultat i form av flere ordførere. Før valget bodde i overkant av 30% av innbyggerne i Norge i en kommune styrt av en Arbeiderparti-ordfører. Etter valget var det over 62% som bodde i en kommune styrt av Arbeiderpartiet.

En viktig årsak til det gode valgresultatet var et systematisk arbeid med å bygge kommunepartiene våre – og en erkjennelse av at det er viktig å investere tid i å bygge tillitsfullt samarbeid med andre partier og viktige alliansepartnere.

Disse erfaringene har vært viktige også i organisasjonsarbeidet og forberedelsene til valgkampen i 2017.

Derfor har det faglig-politiske samarbeidet vært et prioritert område i denne perioden. Et svært godt samarbeid sentralt er blitt ytterligere styrket i felles politisk arbeid mot en regjering som svekker arbeidstakernes rettigheter, og en høy og økende arbeidsledighet. Det har vært prioritert å jobbe for å bygge også det lokale, systematiske samarbeidet sterkere. Både på fylkesplan og i kommunene.

Arbeiderpartiet må kontinuerlig jobbe for å ivareta det som er vår store styrke: Våre mange medlemmer. Landsstyret har ved flere anledninger fastslått at kommunepartiene er vårt viktigste organisasjonsledd. Det er der medlemmene er. Fungerer ikke kommunepartiet får ikke medlemmene et tilbud – og vi går glipp av deres ressurser i vårt arbeid. Vi skal være en moderne medlemsorganisasjon, som legger til rette for at det er enkelt å være frivillig, at det er mulig å engasjere seg både i bredden av politikken og i en enkeltsak. Bruke mye tid på politikk, eller delta innimellom og være sympatisør. I november 2015 arrangerte vi derfor en stor organisasjonskonferanse der vi samlet medlemmer fra grunnplanet og med sentrale verv, ganske ferske medlemmer og medlemmer med lang erfaring, for å bruke deres kunnskap og ideer til å legge grunnlaget for framtidens partiorganisasjon. Dette arbeidet skal danne grunnlaget for en stor satsing på grunnskolering og bygging av organisasjonen nedenfra som starter i 2017.

Men først skal vi ta med oss det gode resultatet i 2015 inn i en ny og viktig valgkamp. Arbeidet for å vinne ny regjeringsmakt i 2017 startet valgnatta i 2013. Partiet meislet ut en strategi for å være «Arbeiderpartiet på sitt beste, et åpent, nysgjerrig og framtidsrettet parti». Dette har vært rettesnoren for utviklingen av det politiske programmet som skal vedtas på landsmøtet i 2017. Rekordmange forslag har kommet inn i prosessen, og en rekke utvalg har utviklet politikk for helse og kunnskap, storby og sterke regioner, frivillighet, familier og en ny industripolitikk.

2015 og 2016 har vært gode år for partiet. Det er en sterk organisasjon som skal sørge for flertall for en ny regjering i 2017.

Kjersti Stenseng
PARTISEKRETÆR

1. Landsmøtet 2015

Arbeiderpartiets 65. ordinære landsmøte ble holdt i Oslo Kongressenter, Folkets Hus, i dagene 16.–19. april 2015.

Hovedsakene på landsmøtet var Stortingsvalget 2015 og arbeidet i partiorganisasjonen. Over 800 politiske forslag var til behandling, og det ble vedtatt politiske dokumenter på helse, kunnskap og storbypolitikk.

Landsmøtet gjenvälgte Jonas Gahr Støre som leder, Hadia Tajik og Trond Giske ble valgt som nye nestledere, og Kjersti Stenseng ble valgt som partisekretær.

Landsmøtet skal ifølge vedtektene bestå av 300 representanter med fulle rettigheter valgt av fylkespartiene etter bestemte regler. Landsstyret deltar med tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett. Stortingsgruppa og Sametingsgruppa velger en representant for hver 10. representant de har i henholdsvis Stortinget og Sametinget. Disse deltar med tale- og forslagsrett.

Det var sendt inn fullmakter for 300 representanter og av disse møtte 298 representanter med stemmerett frem ved landsmøtets start, herav 24 vararepresentanter. De to siste representantene ankom landsmøtet torsdag kl. 13.00 og kl. 15.00. Alle fylkespartiene hadde oppfylt kvoteringsbestemmelsene.

Landsmøtet ble holdt for åpne dører med adgang for media, samt for partimedlemmer mot framvisning av spesielle adgangstegn.

Det var innbudt en rekke gjester fra våre søsterpartier i Europa. I tillegg møtte en rekke innbudte personer fra innenlandske organisasjoner tilknyttet arbeiderbevegelsen samt en del personlig innbudte.

Landsmøtet åpnet med et kulturelt program med Odd Nordstoga med orkester.

Jonas Gahr Støre fremførte minnetale over partifeller som har gått bort siden forrige landsmøte. Før møtet avsluttet med allsang: De unge slekter. Allsangen ble ledet av Vigdis Fossum Olsen, sang og Kjetil Aamann på piano.

LOs leder Gerd Kristiansen hilste landsmøtet, og leder for Socialdemokraterna i Sverige, Stefan Löfven, hilste fra de internasjonale gjestene.

Jonas Gahr Støre innledet om Den politiske situasjonen, Torgeir Micaelsen innledet om «En helsepolitikk for vår tid», Raymond Johansen innledet om «Valg 2015 og arbeidet i partiorganisasjonen», Jette Christensen holdt en innledning hvor hun oppsummerte kunnskapsdebatten og den nyvalgte partisekretæren, Kjersti Stenseng, holdt tale om «Vi skal vinne valget!».

Møtet fredag ble åpnet med et kulturelt innslag med Lucky Four. Møtet lørdag ble åpnet med et kulturelt innslag med Elle Marje Eira fra Kautokeino med Morten Hyld Pettersen på gitar og Jakop Janssønn på trommer. Møtet søndag ble åpnet med kulturelt innslag med No 4. Ved avslutningen søndag ble landsmøtet avsluttet med å synge «Internasjonalen» med et kor som forsangere.

Landsmøtet vedtok enstemmig følgende sakliste for det 65. ordinære landsmøtet:

1. Åpning
2. Konstituering
 - a) Godkjenning av fullmaktene
 - b) Godkjenning av innkallingen
 - c) Godkjenning av saklista
 - d) Godkjenning av arbeidsordning
 - e) Valg av ordstyrere, sekretærer og komiteer
3. Innstilling om Beretningen
4. Innstilling fra Kontrollkomiteen
5. Innkomne forslag
6. Vedtektsendringer
7. Den politiske situasjon
8. Stortingsvalget 2015 og arbeidet i partiorganisasjonen
9. Redaksjonskomiteenes innstillinger
10. Valg
11. Avslutning

Det ble oppnevnt 4 redaksjonskomiteer som behandlet Kunnskapspolitikk, Helsepolitikk, Organisasjon og vedtekter og Kommunevalg m.v. Landsmøtet vedtok følgende uttalelser:

- Ja til søndag som felles fridag!
- Et trygt og moderne arbeidsliv
- Trygghet skapes lokalt
- Internasjonalt
- En levedyktig palestinsk stat
- Nordområdene
- Sterke kommuner
- Muligheter i hele landet
- Norge må ta et større ansvar for mennesker på flukt
- Bedre barnehager – flere plasser
- En skole for alle
- En offensiv politikk for et grønt skifte
- Arbeid for alle
- Sjømatpolitikk for framtida
- Et sterkt norsk landbruk
- Uttalelse om kommunevalget: 2015 – et verdivalg

I tillegg ble det vedtatt politiske dokumenter på helse, kunnskap og storbypolitikk.

I overensstemmelse med partiets vedtekter valgte landsmøtet medlemmer til Sentralstyret og Kontrollkomité.

Følgende 300 representanter deltok med fulle rettigheter:

DELEGATER

ØSTFOLD:

- 001 Ole Haabeth
- 002 Siv Henriette Jacobsen
- 003 Vegard Finnes
- 004 Janne Mustorp Ultvedt
- 005 Sindre Martinsen-Evje
- 006 Kjersti Nythe Nilsen
- 007 Ulf Lervik
- 008 Jarle Tranøy
- 009 Siri Martinsen
- 010 Hanne Kristin Tollerud
- 011 Svein Olav Agnalt
- 012 Kirsti Rørmyr
- 013 Håvard Wennevold Osflaten
- 014 Ellen Sofie Solbrække
- 015 Sigmund Gonzaga

AKERSHUS:

- 016 Tonje Brenna
- 017 Gunnar Gussgard
- 018 Marianne Riis Rasmussen
- 019 Ole Jacob Flæten
- 020 Janka Holstad
- 021 Einar Madsen
- 022 Mona Granbakken Mangen
- 023 Tom Anders Ludvigsen
- 024 Grete Irene Sjøli
- 025 Are Helseth
- 026 Ina Rangønes Libak
- 027 Truls Wickholm
- 028 Tuva Mofflag
- 029 John Harry Skoglund
- 030 Rita Hirsum Lystad
- 031 Roger Evjen
- 032 Ragnhild Bergheim
- 033 Ola Nordal
- 034 Jannicke Veum-Søhoel
- 035 Anders Østensen
- 036 Kjell Maartmann-Moe
- 037 Kari Hauge
- 038 Runa Kristine Fiske
- 039 Henrik Dahl Jacobsen
- 040 Hoda Imad
- 041 Kjetil Hegre

OSLO:

- 042 Khamshajiny Gunaratnam
- 043 Fredrik Mellem
- 044 Tone Tellevik Dahl
- 045 Helge Stoltenberg
- 046 Kristin Sandaker
- 047 Didrik Beck

- 048 Mari Morken
- 049 Olav Tønsberg
- 050 Victoria Marie Evensen
- 051 Sigurd Log Røren
- 052 Rina Mariann Hansen
- 053 Milos Rados
- 054 Kristin Bergersen
- 055 Andreas Olsen
- 056 Bente Bjørke
- 057 Sverre Worum
- 058 Agnes Nærland Viljugrein
- 059 Lars Martin Mediaaas
- 060 Monica Kämpe Mattsson
- 061 Rashid Nawaz
- 062 Lena Sæter
- 063 Jørn Kristiansen
- 064 Line Steine Oma
- 065 Knut Røli
- 066 Torunn Kanutte Husvik
- 067 Viktor Kasa
- 068 Monica Semb Sætre
- 069 Erling O. Turtum
- 070 Asbjørg Javnes Lyngtveit
- 071 Nasir Ahmed
- 072 Siri Ingeborg Fossheim
- 073 Abdullah Alsabeehg
- 074 Helén Ingrid Andreassen
- 075 Stephen Jørstad

HEDMARK:

- 076 Lasse Juliussen
- 077 Gunn Randi Fjæstad
- 078 Odd Erik Kokkin
- 079 Linda Yvonne Engelstad
- 080 Bjørn Peter Sandmo
- 081 Anita Ihle Steen
- 082 Jonny Hagen
- 083 Lise Selnes
- 084 Ingvar Midthun
- 085 Randi Sætre
- 086 Knut Hvithammer
- 087 Grete Solli
- 088 Nils Amund Røhne
- 089 Anne Karin Torp Adolfsen
- 090 Geir Roger Borgedal
- 091 Lillian Skjærvik
- 092 Espen André Kristiansen
- 093 May Liss Sæterdalen
- 094 Alexander Berg Erichsen

OPPLAND:

- 095 Jan Halvor Vaag Endrerud
- 096 Randi Eek Thorsen
- 097 Iver Erling Støen
- 098 Anne-Marte Kolbjørnshus
- 099 Espen Johnsen
- 100 Brit Kramprud Lundgård
- 101 Even Aleksander Hagen

- 102 Trine Adde Hansebakken
- 103 Rune Støstad
- 104 Margit Bratvold
- 105 Lars Magnussen
- 106 Trine Lise Olsson
- 107 Vidar Eltun
- 108 Marita Lindbom
- 109 Stian Simensen
- 110 Hege Eriksen
- 111 Anders Brabrand
- 112 Une Solheim

BUSKERUD:

- 113 Roger Ryberg
- 114 Sissel Hovland
- 115 Masud Gharahkhani
- 116 Anne-Jenny Archer
- 117 Andreas Brandt
- 118 Tonje Kristin Evju
- 119 Even A Røed
- 120 Anne Helene Sandum
- 121 Børre Pettersen
- 122 Heidi Granli
- 123 Ståle Versland
- 124 Kirsten Orebråten
- 125 Jørgen Firing
- 126 Tonje Kristensen

VESTFOLD:

- 127 Arve Høiberg
- 128 Merethe Dahl
- 129 Per Hermann Aune
- 130 Kari Asmyhr
- 131 Kjetil Olsen
- 132 Jorunn Midthun
- 133 Lars Jørgen Ormestad
- 134 Mette Kalve
- 135 Sebastian Tørnvall Andersen
- 136 Biljana Culibrk Fredriksen
- 137 Karl Einar Haslestad

TELEMARK:

- 138 Sven Tore Løkslid
- 139 Hilde Alice Vågslid
- 140 Glenn Isaksen
- 141 Hedda Foss Five
- 142 Robin Martin Kåss
- 143 Sølvi Wreen
- 144 Halvor Homme
- 145 Gry Fuglestveit Bløchlinger
- 146 Roger Hegland
- 147 Tone E Berge Hansen
- 148 Hallgeir Kjeldal
- 149 Kathrine Kvåle Haatvedt
- 150 Alexander Lien
- 151 Guro Nyhus Hagen

AUST-AGDER:

152 Tellef Inge Mørland
153 Cecilie Knibe Hanssen
154 Reidar Saga
155 Venke Anny Nes
156 Håvard Røiseland
157 May Britt Lunde
158 Marcus Sagmo

VEST-AGDER:

159 Randi Øverland
160 Nils Harald Rennestraum
161 Berit Kittelsen
162 Even Tronstad Sagebakken
163 Janne Karin Nesheim
164 Terje Næss
165 Kai Steffen Østensen
166 Khalitza Santos Alason

ROGALAND:

167 Tom Tvedt
168 Ingeborg Skjølingstad
169 Dag Mossige
170 Tone Elin Berge
171 Odd Stangeland
172 Kari Vaage Gjuvslund
173 Frode Fjeldsbø
174 Marte Eide Klovning
175 Jarle Nilsen
176 Siv-Len Strandskog
177 Jone Laursen
178 Marianne Gudmundson Chesak
179 Stanley Wirak
180 Kristine Enger
181 Asle Rafdal
182 Antonia Kvalsvik

HORDALAND:

183 Harald Schjelderup
184 Sandra Valskog
185 Øyvind Hartveit
186 Linn Kristin R. Engø
187 Rasmus L. Rasmussen
188 Liv Wigdis Smith
189 Eigil Knutsen
190 Ronja Løseth Breisnes
191 Rune Bakervik
192 Kristin Akselberg
193 Steinar Sætre
194 Elsa Benjaminsen
195 Helge Steinum
196 Kristin Handeland
197 Kjetil Hestad
198 Borghild Storaas Ones
199 Mari Klokkestuen Kjellesvik
200 Emil Lennart Gadolin
201 Torill Torsvik Størkersen

202 Johnny Håvik
203 Ingrid Prestegard
204 Roger Pilskog

SOGN OG FJORDANE:

205 Åshild Høivik Kjelsnes
206 Ola Teigen
207 Siri Sandvik
208 Terje Gjertsen
209 Kari Valle
210 Arne Johannessen
211 Arve Helle
212 Anne Kauppi
213 Petter Sortland
214 Ingeborg Andersen Førde

MØRE OG ROMSDAL:

215 Eldbjørg Osen
216 Bjarne Storfold Elde
217 Arnt Jostein Silseth
218 Tove-Lise Torve
219 Eva Mariann Vinje Aurdal
220 Hege Merethe Gagnat
221 Kjell Neergaard
222 Ståle Eikrem
223 Hanne Berit Brekken
224 Jarle Ugelstad Klavenes
225 Jan Arve Dyrnes
226 Siv Katrin Ulla
227 Line Therese Flåtten

SØR-TRØNDELAG:

228 Tore Sandvik
229 Mats Monsen
230 Kirsti Leirtrø
231 Ogne Undertun
232 Randi Eli
233 Hans Bernhard Meland
234 Ingrid J. Aune
235 Asbjørn Leraand
236 Kirsti Johanne Welander
237 Finn Martin Hoff
238 Sissel Pettersen Uthus
239 Jens Ivar Tronshart
240 Turid Stenseth
241 Jan-Åge Sneve Gundersen
242 Sissel Trønsdal
243 Eirik Schrøder
244 Julie Hole
245 Rune Olsø
246 Hildegunn Gutvik
247 Edvin Helland
248 Tilde Torvik
249 Anne S Hunstad

NORD-TRØNDELAG:

250 Anne Marit Mevassvik
251 Terje Sørvik
252 Arnhild Holstad
253 Bjørn Iversen
254 Bente Estil
255 Joar Atle Håve
256 Torfinn Krogstad
257 Amund Hellesø
258 Gina Holmen Berre
259 Jan Inge Kaspersen
260 Malin Solheim Buan

NORDLAND:

261 Tomas Norvoll
262 Sonja Alice Steen
263 Knut Petter Torgersen
264 Mona Nilsen
265 Kjell-Idar Juvik
266 Rita Lekang
267 Siv Dagny Aasvik
268 Sandra Tønne
269 Geir Morten Waage
270 Tove Mette Bjørkmo
271 Hugo Bjørnstad
272 Siv Anita Johnsen Brekke
273 Simon Johnsen
274 Rune Krutå
275 Linda Veronika Eide
276 Morten Melå
277 Laila Jusnes Kristiansen
278 Eirik Sivertsen

TROMS:

279 Knut Werner Hansen
280 Kari-Anne Opsal
281 Jarle Aarbakke
282 Marianne Bremnes
283 Kjetil Johnsen
284 Kristin Røymo
285 Torbjørn Bongo
286 Iris Moseng Sandholt
287 Arne Nysted
288 Kristine Haugen
289 Eirik Losnegaard Mevik
290 Marit Alvig Espenes

FINNMARK:

291 Runar Sjøstad
292 Ragnhild Vassvik
293 Geir Ove Bakken
294 Aina Borch
295 Robert Jensen
296 Monica Nielsen
297 Bjørn Johansen
298 Katrine Næss Holmgren
299 Lena Norum Bergeng

SVALBARD:

300 Christin Kristoffersen

VALGKOMITÉ

Valgkomiteen ble nedsatt på Landsstyrets møte 23.09.2014 og har bestått av: Martin Kolberg – leder, Cecilie Myrseth, Troms, Eva Kristin Hansen, Sør-Trøndelag, Eirin Sund, Rogaland, Mads Kleven, Hordaland, Bjørn Egeli, Vest-Agder, Siri G. Staalesen, Oslo, Frode Jahren, Oppland, Tonje Brenna, Akershus, Hans Christian Gabrielsen, LO og Mani Hussaini, AUF. Odd Erik Stende fra partikontoret har vært komiteens sekretær.

KONTROLLKOMITEEN

I partiets vedtekter – paragraf 10. Regnskap, revisjon og kontroll, punkt 2: «Landsmøte velger en kontrollkomité på tre medlemmer med to varamedlemmer. Komiteen står ansvarlig overfor landsmøtet. Komiteen har som oppgave å kontrollere om de økonomiske disposisjoner er gjort i samsvar med gjeldende vedtekter og vedtak fattet av styrende organer. Kontrollkomiteen skal legge fram sine årlige beretninger for landsmøteperioden til landsmøtet».

I overensstemmelse med dette ble følgende valgt på Landsmøtet 2015: Medlemmer: Kjell Engebretsen – leder, Inger-Christin Torp, og Asbjørn Kristoffersen. Varamedlemmer: Hilde Thorkildsen og Karl Erik Høegh.

2. Landsstyret

Landsstyret Består av partiets sentralstyre, to representanter fra AUF som velges av AUF selv og to representanter fra hvert av fylkespartiene. Fylkespartienes representanter skal være den til enhver tid sittende leder og en av nestlederne/styremedlemmene, slik at begge kjønn blir representert. I tillegg deltar en representant fra partiets sametingsgruppe med tale- og forslagsrett, men uten stemmerett. Landsstyrets medlemmer blir registrert i form av meddelelse fra det enkelte fylkesparti, som per 31.12.2016 var slik sammensatt:

Østfold	Stein Erik Lauvås Inger Lise Skartlien
Akershus	Sverre Myrli Nina Sandberg
Oslo	Frode Jacobsen Siri Gåsemyr Staalesen
Hedmark	Per Gunnar Sveen Bente Elin Lilleøkseth
Oppland	Tore Hagebakken Hilde Kristin Holtesmo
Buskerud	Bjørn Tore Ødegården Lise Christoffersen
Vestfold	Truls Vasvik Maria-Karine Aasen-Svensrud
Telemark	Jone Blikra Björg Tveito Lundefaret
Aust-Agder	Gro Bråten Robert Cornels Nordli
Vest-Agder	Bjørn Egeli Trine Nilsen Klungland
Rogaland	Arne-Christian Mohn Unn Therese Omdahl
Hordaland	Hans-Erik Ringkjøb Linda Lein
Sogn og Fjordane	Hilmar Høl Solveig Willis
Møre og Romsdal	Per Vidar Kjølmoen Berit Tønnesen
Sør-Trøndelag	Rune Olsø Marit Bjerkås
Nord-Trøndelag	Bjørn Engen Bente Estil
Nordland	Ida Maria Pinnerød Rune Edvardsen
Troms	Cecilie Myrseth Willy Ørnebakk
Finnmark	Alf Einar Jakobsen Aina Borch

Fra AUF har Ragnhild Kaski og Håkon Knudsen møtt med fulle rettigheter. Parlamentarisk leder i Sametinget Vibeke Larsen møter med tale- og forslagsrett.

Landsstyret har i perioden avholdt 5 møter og behandlet 32 saker:

10.–11.02.2015 I OSLO KONGRESSENTER, FOLKETS HUS, OSLO

Møtet behandlet følgende saker:

- Den politiske situasjonen
- Landsmøtesaker
- Valgkampseminar

15.04.2015 I OSLO KONGRESSENTER, FOLKETS HUS, OSLO

Møtet behandlet følgende saker:

- Regnskap 2014
- Revisjonsberetning 2014
- Kontrollkomiteens beretning for 2014
- Landsmøtesaker
- Gjennomgang av kjøreplan for landsmøtet

22.–23.09.2015 I GRO-SALEN, UTØYA, HOLE KOMMUNE, BUSKERUD

Møtet behandlet følgende saker:

- Den politiske situasjonen og kommunevalget 2015
- Ettervalsundersøkelsen 2015. Hva skjedde?
- Oppsummering av pilotkommuneprosjektet og erfaringer i valgkampen
- Utnevning av æresmedlemmer
- Organisasjonen fram mot 2017
- Programarbeidet fram mot 2017

05.–06.04.2016 I OSLO KONGRESSENTER, FOLKETS HUS, OSLO

Møtet behandlet følgende saker:

- Den politiske situasjonen
- Strategi fram mot 2017
- Partiets regnskap 2015
- Utnevning av æresmedlemmer
- Landsmøte 2017

Følgende uttalelse ble vedtatt:

ARBEID TIL ALLE ER JOBB NR. 1 – POLITIKK OG STRATEGI FOR VALGSEIER 2017

Arbeiderpartiet vil lede an i arbeidet med å bygge neste generasjon Norge, et samfunn med arbeid til alle, små forskjeller og mer fellesskap. Det gir frihet, trygghet og muligheter til den enkelte og til oss alle.

Norge har store oppgaver å løse i årene som kommer. Ledigheten stiger, det er uro i Europa, og vi skal møte klimakrisen, gi omsorg til flere eldre og bidra til god integrering. Vi skal utvikle neste kapittel i vår nordområdesatsing og gi nordområdepolitikken ny kraft.

Vi skal ha et troverdig forsvar av landet. Det skal være trygt å leve i Norge. Arbeiderpartiet vil videreutvikle en norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk som svarer på de utfordringene vi møter i vår tid. Vi vil videreføre et internasjonalt engasjement mot fattigdom og nød.

Av erfaring vet vi at Norge lykkes best når vi møter utfordringer sammen. Når vi spiller på lag og tar hele landet i bruk, lykkes vi. Slik vil Arbeiderpartiet bygge Norge! Et Norge som bruker fellesskapets ressurser effektivt til alles beste hvor det er kontinuerlig fornyelse og utvikling av velferdstjenestene.

I møte med fremtidens utfordringer er regjeringen på etterskudd. Den gjør for lite, for seint mot den økende ledigheten. I stedet velger Høyre og Frp år for år å gi nye milliarder i skatteuttak til de som har mest fra før framfor å satse målrettet på arbeid, skole, helse og klima. Regjeringen selger fellesskapets ressurser. I sum fører H/Frp-regjeringen en politikk som svekker fellesskapets muligheter, øker ulikhetene og bidrar til økt sentralisering og byråkratisering.

Arbeiderpartiet vil i Stortingsvalget 2017 arbeide for et flertall for en annen politikk enn den regjeringen fører, basert på sterke fellesskapsløsninger. I tiden framover er våre hovedsaker arbeid til alle, en god skole, satsing på helse og eldre, trygghet i hverdagen og en aktiv klimapolitikk.

ARBEID TIL ALLE!

Arbeid til alle er jobb nummer én. Høy sysselsetting og et organisert arbeidsliv er forutsetninger for et samfunn med små inntektsforskjeller, og legger grunnlaget for finansieringen av vår felles velferd.

I denne regjeringsperioden har arbeidsledigheten økt kraftig. Over 130 000 er arbeidsledige, det høyeste antallet på over et kvart århundre.

På Sør- og Vestlandet er situasjonen spesielt alvorlig. Ledigheten i Rogaland er større enn på veldig lenge. Bak disse tallene er enkeltskjebner, familier og lokalsamfunn som går en usikker framtid i møte. Vestlandet har vært en viktig motor for norsk økonomi i flere tiår. Dersom vi ikke har en målrettet innsats i denne regionen, kan ringvirkningene bli alvorlige også i resten av landet.

I møte med økende ledighet er regjeringen på etterskudd. De har gjort for lite, for seint. Det vitner om sviktende lederskap i en krevende tid.

Selv om de bruker historisk mye penger, bruker de for lite på det som skaper arbeidsplasser. Nesten 20 milliarder årlig har gått til skatteuttak som ikke har hatt sysselsettingseffekt.

Arbeiderpartiet prioriterer målrettede tiltak for **1) å skape nye arbeidsplasser, 2) for å hjelpe dem som mister jobben, og 3) for å få opp aktiviteten i næringene som sliter.**

Et viktig bidrag til ny vekst og nye jobber er lav rente og kronekurs. Trygg økonomisk styring forutsetter en tilpasset oljepengebruk. Dette gir et nødvendig handlingsrom til å sette inn nye tiltak ved behov. Regjeringens manglende prioriteringsevne har ført til en oljepengebruk på kollisjonskurs med faglige råd og på bekostning av fremtidige generasjoner. Et høyt kompetansenivå og et godt sosialt og økonomisk sikkerhetsnett har gjort norsk næringsliv og norske arbeidstakere svært omstillingsdyktige. Et organisert arbeidsliv legger grunnlaget for deltakelse og demokrati, tillit og samarbeid. Regjeringen svekker dette, imot råd fra arbeidstakernes organisasjoner. Økt midlertidighet og nedprioritering av samarbeidet med partene i arbeidslivet bidrar til å svekke produktivitet og omstillingsevne.

Arbeiderpartiet vil:

Skape nye arbeidsplasser: Arbeiderpartiet vil føre en aktiv næringspolitikk for å skape nye og trygge eksisterende arbeidsplasser i hele landet. Det offentlige må spille en aktiv rolle som tilrettelegger og bidragsyter for å skape nye, vekstkraftige bedrifter og sikre vårt felles eierskap til viktige naturressurser som olje og gass, vannkraft og fisk.

Hjelpe dem som mister jobben: De som mister jobben må så raskt som mulig komme ut i jobb igjen. Gjennom målrettede tiltak for opplæring og kompetanseheving må det offentlige bidra til at den enkelte kan styrke sin mulighet på arbeidsmarkedet. Omstilling skjer i allerede eksisterende bedrifter. Vi vil tilpasse permitteringsregelverket til utviklingen i økonomien, og satse på bedriftsintern opplæring. Slik kan bedriftene holde på, og videreutvikle kompetanse i krevende tider.

Få opp aktiviteten i næringer som sliter: Vi vil iverksette en forsering av anbud med høye teknologikrav, investere i infrastruktur, vedlikehold og kompetanse. Vi vil legge til rette for at ledig kapasitet brukes til å gjennomføre vedlikehold og prosjekter på sokkelen og satse på en sterkere, mer målrettet og moderne industripolitikk. Arbeiderpartiet vil alltid føre en aktiv politikk for å møte situasjonen i arbeidsmarkedet.

EN GOD SKOLE FOR ALLE!

En god skole for alle! Hver dag spør norske foreldre ungene sine; hva har du lært på skolen i dag? Hvordan har du hatt det? Vi vil ha en kunnskapsskole der alle barn tas på alvor og kan lykkes, og som ruster dem for fremtiden. Mange og dyktige lærere med solid faglig ballast skal lære ungene det de trenger. Framtidas samfunn og arbeidsliv stiller store krav til kompetanse. For å møte det vil Arbeiderpartiet ha en skole som gir læring, trivsel og mestring for alle.

En god skole for alle er grunnlaget for den norske modellen.

En stor utfordring i skolen og for samfunnet er frafallet. I dag slutter en av fire elever i skolen før de har gjennomført videregående opplæring. Det utgjør 15.000 elever i hvert kull. Frafallet er størst i de yrkesfaglige utdanningene.

Den viktigste årsaken til at de faller fra, er at de ikke lærer å lese, skrive og regne i de første skoleårene. Elever som ikke lærer å lese, skrive og regne godt de første skoleårene er de samme som faller ut av videregående opplæring. I dag fullfører kun en av tre med fag- eller svennebrev. Dette er en utfordring som Arbeiderpartiet ønsker å løse.

Mobbing og psykiske vansker bidrar også til at elever ikke mestrer skolehverdagen, og faller fra.

Å ikke fullføre skolen betyr å stille sist i køen inn i arbeidslivet. Det øker risikoen for uføretrygd og dårlig helse. Det er ikke tilfeldig hvem som ikke fullfører.

Arbeiderpartiet vil sikre at alle elever får en god skolegang. Kampen mot frafall, og for tidlig innsats er en hovedsak for Arbeiderpartiet.

Regjeringen prioriterer ikke skole. De velger skatteutt fremfor nye skolesatsinger. De bevilger for lite til kommuner og fylker som har ansvar for skolene våre.

Regjeringen har kun en skolesatsing; etter- og videreutdanning av lærere. Det er en satsing vi støtter. Men det må skje mer.

Arbeiderpartiet vil satse på skole. Våre tre viktigste skolesatsinger er:

- Tidlig innsats, få alle med.
- Flere lærere, mer tillit og tid til læring.
- En trygg skole, en bedre skolehelsetjeneste og stoppe mobbingen

Norge trenger dyktige fagarbeidere! Vi må få flere til å velge og gjennomføre yrkesfaglig utdanning. Vi må sørge for at alle er sikret lære-plass, yrkesrette fellesfagene og sørge for at grunnskolen også gir elevene praktisk kunnskap.

Og ikke minst må vi styrke arbeidet for at det arbeidslivet som venter er seriøst og godt. Det trengs et tydelig løft for bedre norskkunnskaper som er avgjørende for full deltagelse i arbeidslivet og integrering i samfunnet.

Skal vi sørge for at alle barn får samme sjanse i livet, finnes det ingenting som er viktigere enn en sterk offentlig fellesskole.

Sommeren 2015 trådte regjeringens nye privatskolelov i kraft. Vi er bekymret for at frislippet av kommersielle skoler vil svekke fellesskolen.

Erfaringer fra andre land viser at når bruken av private skoler øker, øker også de sosiale forskjellene. Derfor sier Arbeiderpartiet nei til privatisering av skolen. Vi vil bruke pengene på en god skole for alle.

GOD HELSE FOR ALLE!

I Norge tar vi vare på hverandre. Det må vi fortsette med. Arbeiderpartiet vil investere mer i vår felles velferd. Alle barn skal få en god start i livet. Alle skal ha tilgang på rask og god behandling når de blir syke. Og alle skal ha en trygg alderdom.

Vi lever lenger og det blir flere eldre. Vi må tenke nytt og satse større i eldrepolitikken. Det skal være godt å bli gammel i Norge:

Alle som vil og kan, skal få bo hjemme. Vi vil satse mer på hjemmebaserte tjenester, hjelpemidler og velferdsteknologi som gjør det mulig for flere å bo hjemme lenger.

Eldre skal være trygg på at de får god heldøgns omsorg når de trenger det. I dag må for mange vente på heldøgns-plass. Forskjellene er for store avhengig av hvor du bor. Vi vil ha klare mål for kvalitet, målrettet finansiering og et betydelig statlig bidrag til å ruste opp tilbudet til eldre over hele landet.

Vi vil satse mer på det som beriker livet. Kultur og aktivitet gir opplevelser, tilhørighet og glede. Vi vil skape flere arenaer for deltakelse og frivillighet både i samfunns- og arbeidsliv. Eldre skal kunne leve gode og innholdsrike liv.

Få ting i livet er viktigere enn god helse, trygghet og livskvalitet både for oss selv, og dem vi er glad i. Arbeiderpartiet vil at god helse skal være like tilgjengelig for alle, uavhengig av hva du tjener, hvor du bor eller hva slags utdanning du har.

Vi vil gi alle barn en god start i livet. Arbeiderpartiet mener det neste store helseløftet i Norge må handle om barn og unge. Skal alle ha like muligheter, må vi investere mer i det som når de yngste før noen blir psykisk eller fysisk syke. Derfor må vi satse på forebyggende arbeid i barnehagen, på helsestasjonen, på skolen og på fritidsarenaer der barn og unge er.

Vi skal styrke vår felles helsetjeneste. Noe av det beste ved Norge er at alle har lik rett til god behandling. Slik vil vi fortsatt ha det. Arbeiderpartiet vil bruke de store pengene på vår felles helsetjeneste. Dyktige ansatte, bedre behandling, nye bygg og mer moderne utstyr i sykehusene og der folk bor og bedre organisering og utnyttelse av lokaler og utstyr. Det har vi råd til, fordi vi velger fellesskap og helse, framfor privatisering og skatteuttak til dem som har mest fra før.

Alle skal raskt få den beste behandlingen når de blir syke. Ved livstruende sykdom eller skade, er det ingen ventetid i Norge. Men mange som venter på hjelp for mindre akutte eller alvorlige sykdommer og skader, venter fortsatt for lenge. Arbeiderpartiet vil behandle flere og redusere ventetidene. Vi skal investere, gjøre ting smartere og bruke ressursene bedre, slik at alle raskt får den behandlingen de trenger.

EN AKTIV KLIMAPOLITIKK

Klimaproblemet er, sammen med bekjempelse av sult og fattigdom, vår tids største utfordring. Været blir varmere, våtere og mer ekstremt. Det unormale blir det normale, også i Norge.

Arbeiderpartiets klimapolitikk kan oppsummeres i tre hovedpunkter: For det første vil vi at det skal utvikles null- og lavutslippsløsninger i alle de norske industrigrenene. Vi vil legge til rette for at det utvikles, testes og implementeres teknologi som kan ta oss inn i lavutslippssamfunnet. Vi vil sikre at norsk industri og norsk næringsliv fortsatt skal være i front når det gjelder utvikling og bruk av klimavennlige løsninger og teknologier. Slik sikrer vi norske bedrifters konkurransekraft og verdiskaping i et lavutslippssamfunn.

For det andre vil vi ha en renere og mer effektiv transportsektor med mål om at tilnærmet alle nysolgte personbiler i 2030 er basert på nullutslippsteknologi. En forsterket kollektivsatsing er viktig for å nå klimamålene, og storbystrategien skal følges opp.

For det tredje vil vi sette kommune i stand til å gjennomføre god klimapolitikk på en måte som kan styrke tjenestetilbud og livskvalitet i kommune-Norge. Kommunene sitter på mange av ressursene og virkemidlene som må tas i bruk for å skape en framtidig klimastilling.

VEIEN TIL VALGSEIER

En viktig årsak til valgseieren i 2015, var godt organisasjonsarbeid. Målrettet organisasjons- og kampanjearbeid i samarbeid med AUF og fagbevegelsen vil være avgjørende for valgseier også i 2017 både i Stortings- og sametingsvalget.

Dersom vi skal lykkes med å nå målene om gjennomslag for vår politikk og danne grunnlaget for en ny regjering, må vi arbeide for å etablere et flertallsgrunnlag å styre sammen med i Stortinget. Vi skal søke tett og tillitsfullt samarbeid i Stortinget med alle opposisjonspartiene.

Valget i 2015 styrket oss. Arbeiderpartiet har nå ordføreren i 205 kommuner og lokalsamfunn. Dette er en plattform for gjennomslag, politikktutvikling og valgkamp som står sentralt i strategien for perioden fram til 2017.

Hovedpunkter i strategien er:

- Flere medlemmer og verving er en viktig del av valgkampen.
- Arbeid til alle er jobb nummer en, og en forutsetning for et godt samfunn.
- Arbeiderpartiet er et åpent, nysgjerrig og fremtidsrettet parti
- Etter valget i 2017 skal vi ha et flertallsgrunnlag å styre sammen med i Stortinget
- Kommunepartiene er det viktigste organisasjonsleddet. Arbeidet med å sikre sterke kommunepartier må prioriteres høyt.
- Ordførerne spiller en viktig rolle i å synliggjøre vår politikk, og bidra til å utvikle ny politikk og engasjement rundt Arbeiderpartiets løsninger.
- Arbeiderpartiet skal bli best på skoloring. Det settes målbar målsetninger for styrket skoleringsarbeid i organisasjonen. Programprosessen er en viktig arena for skoleringsarbeid i organisasjonen.
- Styrke det fagligpolitiske arbeidet både organisatorisk og politisk, sentralt og lokalt.

Vår utvikling av organisasjon og politikk skal bidra til at Arbeiderpartiet skal være:

Framtidsrettet. Vi er opptatt av utfordringer Norge og verden står overfor i et lengre perspektiv, og initiativ for å møte disse skal være sentrale i vår politikk. Vi skal løse dagens utfordringer samtidig som vi rustet oss til å møte morgendagens behov.

Åpent og nysgjerrig. Velgerne skal inviteres til å påvirke politikken til Arbeiderpartiet, og vi vil lytte til forslag både fra andre politiske partier og faglige miljøer. Vi vil søke allianser med det frivillige Norge, med kulturlivet, næringsliv, forskningsmiljøer og arbeidslivets organisasjoner for å utvikle vår politikk og få gjennomslag for våre løsninger.

20. – 21.09.2016 I OSLO KONGRESSENER, FOLKETS HUS, OSLO

- Den politiske situasjonen
- Status programprosessen
- Utnevning av æresmedlem
- Valgseier 2017
- Fylkesvis valgkamp – hva betyr det for vårt politiske budskap?

ÆRESMEDLEMMER UTNEVNT AV LANDSSTYRET

Landsstyret har i perioden utnevnt følgende som æresmedlemmer i partiet:

Thorbjørn Berntsen, Blaker i Akershus
Ranveig Frøiland, Fjell i Hordaland
Arne L. Haugen, Løkken Verk i Nord-Trøndelag
Odd Aa, Meldal i Sør-Trøndelag
Hjørdis Eriksen, Storfjord i Troms
Kåre Tørresdal, Stavern i Vestfold
Jorunn Giske, Trondheim i Sør-Trøndelag
Paul-Erik Krogs vold, Moss i Østfold
Nils Totland, Fet i Akershus
Bjarne Mørk-Eidem, Vega i Nordland

3. Sentralstyret

SENTRALSTYRETS SAMMENSETNING

Landsmøtet 2015 valgte følgende som medlemmer av Sentralstyret:

Jonas Gahr Støre – leder
Hadia Tajik – nestleder
Trond Giske – nestleder
Kjersti Stenseng – sekretær
Anniken Huitfeldt – leder Kvinnenettverket
Ingalill Olsen
Bjørnar Selnes Skjæran
Ingvild Kjerkol
Else-May Botten
Harald Schjelderup
Jette Christensen
Cecilie Bjelland
Jon Rolf Næss
Terje Lien Aasland
Torgeir Micaelsen
Anette Trettebergstuen
Raymond Johansen
Jon-Ivar Nygård
Gerd Kristiansen
Arve Bakke
Mette Nord

I tillegg deltar AUFs leder Mani Hussaini i Sentralstyret med fulle rettigheter.

Sentralstyret har i perioden 01.01.2015 – 31.12.2016 holdt 30 møter. (Herav 3 e-mailmøter) og har behandlet 185 saker.

3.1 FASTE UTVALG NEDSATT AV SENTRALSTYRET

STYRINGSGRUPPE FOR KVINNENETTVERKET

I Sentralstyrets møte 11.–12.05.15 ble følgende styringsgruppe oppnevnt, med ett års virke:

Leder Anniken Huitfeldt, sentralstyret
Lilly Gunn Nyheim, Møre og Romsdal
Siv Larssen Aasvik, Nordland
Line Strisland, Vest-Agder
Hilde Holtesmo fra Oppland
Torunn Kanutte Husvik, Oslo
Liselotte Aune Lee, Vestfold
Gulale Samiei, Rogaland
Heidi Persdatter Greiner Haaker, Samepolitisk råd
Emilie Bersaas, AUF
LO tiltrer styringsgruppa

Sentralstyret valgte i møte 05.04.2016 følgende styringsgruppe med virke ett år fram til mars 2017:

Leder Anniken Huitfeldt, sentralstyret
Liselotte Aune Lee, Vestfold
Else Haugland, Aust- Agder
Lilly Gunn Nyheim, Møre og Romsdal
Siv Larssen Aasvik, Nordland
Torunn Kanutte Husvik, Oslo
Siri Sandvik, Sogn og Fjordane
Gulale Samiei, Rogaland
Heidi Persdatter Greiner Haaker, samepolitisk representant
Emilie Bersaas, AUF
LO tiltrer styringsgruppa

KOMMUNALPOLITISK FORUM

Kommunalpolitisk forum har i perioden hatt følgende sammensetning:

Fra fraksjonen: Helga Pedersen, Stein Erik Lauvås, Stine Renate Råheim, Eirin Sund, Jan Bøhler.

Fra Fagforbundet: Mette Nord, Sissel M. Skoghaug, Odd Haldgeir Larsen, Gunn Karin Gjul.

Fra Sentralstyret: Jon-Ivar Nygård

Fra KS: Mette Gundersen, Ole Haabeth, Ståle Vaag, Eirik Haga og Sonja Alice Steen.

Fra partikontoret: Kommunalpolitisk rådgiver Eirik Aarek.

SAMEPOLITISK RÅD

Styret i samepolitisk råd har fram til 20. november 2016 bestått av:

Inga-Lill Sundset – leder

Steinar Pedersen

Synnøve Søndergaard

Johan Vasara

Per Edvin Varsi

Tor Enok Larsen

Eli Eriksen

Mari Johnsen

Tiltredende Vibeke Larsen, Heidi Persdatter Greiner Haaker og Stein Erik Lauvås Eirik Aarek, partikontoret, har fungert som sekretær for rådet.

På samepolitisk konferanse 2016 (19.–20. nov.) ble følgende valgt til nytt styre:

Inga-Lill Sundset – leder med personlig vara Arild Inga

Robert Wilhelmsen – nestleder med personlig vara Anne Mette Bæivi

Kristin Rajala med personlig vara Marius Nilsen

Sara Ellen Anna Eira med personlig vara Nils J. Gaup

Per Mathis Oskal med personlig vara Sylvi Vatne Pedersen

Tor Enok Larsen med personlig vara Maja Sofie Fjellstrøm

Eli Eriksen Sveen med personlig vara Nikolai Bjørn Akselvoll

Marius Støme med personlig vara Heidi Holmgren

Mari Johansen – AUF med personlig vara Ulrika Louisa Snowdon

INTERNASJONALT UTVALG

Oppnevnt på sentralstyrets møte 11.–12.05.2015:

Anniken Huitfeldt, leder

Gry Larsen

Signe Brudeset

Kjell Roland

Eirik Sivertsen

Liv Tørres

Anne-Grete Strøm-Erichsen

Astri Aas-Hansen

Oscar Bergheim

Olav Terje Bergo

Henrik Thune

Espen Barth Eide

Vidar Bjørnstad

Ingrid Aune

Tomas Colin Archer

Rune Rafaelsen

Nina Græger

Kim Gabrielli

Målfrid Baik

Emilie Bersaas, AUF

Medlemmer av utenriks- og forsvarsfraksjonen tiltrer utvalget:

Svein Roald Hansen

Marit Nybakk

Kåre Simensen

Jonas Gahr Støre

Utvalgets sekretær:

Arbeiderpartiets internasjonale sekretær Odd-Inge Kvalheim.

STYRET I RACHEL GREPP STIFTELSEN

I tråd med stiftelsens vedtekter skal sentralstyret oppnevne styre, etter innstilling fra styringsgruppa til kvinnenettverket. Det skal velges tre styremedlemmer og ett varamedlem, for to år.

I sentralstyrets møte 12.09.16 ble følgende valgt:

Anne Marit Bjørnflaten, leder

Ina Rangønes Libak

Kjell Erik Øie

Vararepresentant oppnevnes på et senere tidspunkt.

3.2 ARBEIDSGRUPPER NEDSATT AV SENTRALSTYRET

ELDRERÅDET

Mandat

Eldrerådet skal drøfte og gi innspill til Arbeiderpartiets framtidige eldrepolitikk. Rådet skal understøtte arbeidet med å inkludere den eldre befolkningen i alle deler av samfunnet, gjennom å ta i bruk den enkeltes egne ressurser, erfaringer og kunnskaper. Rådet skal videre gi innspill om hvordan samfunnet skal kunne yte gode helse-, pleie- og omsorgstjenester til eldre som trenger det, der den enkeltes preferanser, muligheter og ønsker for å leve et godt liv legges til grunn.

Rådet møtes to ganger i året og har som oppgave å gi innspill i tråd med frister gitt av prosessen for partiprogrammet for perioden 2017–2021. Første møte vil være i juni 2016.

Rådet vil da konstitueres, fastsette arbeidsform og avklare milepæler frem mot landsmøtet i 2017. Rådet rapporterer til Sentralstyret.

En representant fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe vil være tilknyttet Eldrerådet, og vil ha ansvar for den løpende oppfølgingen i samarbeid med fraksjonen for øvrig.

Arbeidet skal være basert på Arbeiderpartiets grunnleggende verdier og overordnede syn på samfunnet.

Medlemmer

Faste:

Kirsti Kolle Grøndahl – leder, Ranveig Frøiland, Ingrid Smuk Rolstad, Tove Veierød, Marit Breivik, Shabaz Tariq, Paul Dahlø, Steinar Gullvåg, Arve Tellefsen, Thorvald Stoltenberg, Jan Davidsen og Gunnar Berge. Tove Karoline Knutsen (tiltredende sekretær)

Vararepresentanter:

Audun Tron, Gunhild Øyangen, Eirin Faldet og Nils Totland.

MEDIE- OG DEMOKRATIUTVALGET

Sentralstyret oppnevnte den 11. august 2014 Arbeiderpartiets Demokrati- og medieutvalg.

Mandat

Arbeiderpartiet sitt Demokrati- og medieutvalg skal gjennomgå hele mediefeltet med sikte på å modernisere og videreutvikle de offentlige virkemidlene.

Det er naturlig å se en utvidet mediebransje under ett: De tradisjonelle mediehusene, radio og TV, med vekt på NRK, samt bok- og filmbransjen.

Målet er å foreslå tiltak som sikrer et reelt mediemangfold over hele landet, som styrker den demokratiske samtalen i en digital tid, stimulerer kvalitetsjournalistikk og utvikler det norske språket.

Utvalget skal vurdere både lovverk og økonomiske virkemidler.

Utvalgets sammensetning

Arild Grande, stortingsrepresentant – leder, Odd Omland, stortingsrepresentant, Torstein Tvedt Solberg, stortingsrepresentant, Anders Opdahl, redaktør/journalist, Olav Terje Bergo, redaktør, Zaineb Al-Samarai, jurist/kommunikasjonsrådgiver, Ulrik I. Rolfsen, filmregissør, Line Finnøy Bakken, journalist/leder APF, Ida Berntsen, forlegger/redaktør ved Nasjonalbiblioteket og Andre Nerheim, rådgiver LO. Eirik Aarek – sekretær for utvalget

FAMILIEUTVALGET

Sentralstyret vedtok i sitt møte 3. november 2014 at det skal settes ned et utvalg for å se på partiets politikk for familie/tid og likestilling (arbeidsliv).

Mandat

Hvordan kan vi legge til rette for at småbarnsfamilier, omsorgsfamilier og andre familier lettere får hverdagen til å gå opp, samtidig som vi sikrer høy yrkesdeltakelse? Arbeidslinjen er sentral for Arbeiderpartiet. Som en del av programprosessen mot stortingsvalget i 2017 setter Arbeiderpartiet ned et utvalg som skal se på sammenhengen mellom arbeidsliv, yrkesdeltakelse, likestilling og familieliv og hvilke politiske løsninger vi skal utvikle for fremtiden.

Som samfunn blir vi stadig rikere. Det gjør at mange ønsker å prioritere mer tid med sine nærmeste. Utvalget må se på hvordan vi kan legge til rette for dette, uten at det får negative konsekvenser for likestillingen.

Utvalget skal se på hvordan vi kan gjøre det enklere å tilpasse egen arbeidsinnsats gjennom livet, få støtte og tid til å gi omsorg når den trengs – og rom til å jobbe for fullt når det er mulig. For eksempel hvordan vi kan gjøre overgangen mellom foreldrepermisjon og barnehageoppstart mer fleksibel, hvordan vi legger til rette for familier som trenger tid til å ta seg av egne foreldre og for foreldre med kronisk syke barn.

Suksessen i den norske modellen er høy yrkesdeltakelse både blant kvinner og menn, samtidig som norske familier får mange barn. En viktig forutsetning er at Norge, med Arbeiderpartiet i spissen, fortløpende har utviklet og satt ut i live politikk som har gjort det enklere å kombinere arbeidsliv og familieliv.

Utvalget skal lytte til mangfoldet av familier og søke politiske løsninger som gjør at hverdagen deres enklere går opp. Som gjør det mulig å prioritere mer tid med sine nærmeste, samtidig som vi sikrer en jevnere fordeling av fravær knyttet til omsorg, høyere yrkesdeltakelse blant kvinner, og mer likestilling i samfunnet.

Arbeidet skal gå inn som en del av partiets programarbeid, og utvalget skal levere sin innstilling til programkomiteen i februar 2016

Sammensetning

Ledere: Martin Henriksen, stortingsrepresentant og Hedda Foss Five, ordfører i Skien kommune.

Medlemmer: Even Tronstad Sagebakken, kommunestyrerepresentant, Mandal kommune, Siv Dagny Aasvik, kvinnepolitisk ansvarlig Nordland Arbeiderparti, Nasir Ahmed, bystyrerepresentant Oslo kommune, Svein Rune Johannesen, kommunepartileder Ålesund Arbeiderparti, Sonja Mandt, stortingsrepresentant, Anette Trettebergstuen, stortingsrepresentant, Nina Jentoft, forsker, Agderforskning og 2. kandidat for Arendal Ap, Kåre Hagen, forsker ved Senter for velferds- og arbeidslivsforskning, Jens Petter Gitlesen, Leder av Norsk Forbund for utviklingshemmede, Peggy Hessen Følsvik, LO, Ida Ødegaard, sentralstyremedlem AUF og Oddvar Førland, Forsker ved Senter for omsorgsforskning Vest.

FRIVILLIGHETSUTVALGET

Sentralstyret vedtok i sitt møte i november at det skal settes ned et frivillighetsutvalg som del av programarbeidet mot 2017, og mandatet for dette. Utvalgets sammensetning og mandatet ble behandlet i møte 12. januar 2015.

Mandat

Hver dag legges det ned enorme ressurser i frivillig arbeid i Norge. Mange er aktive i grasrotfrivilligheten: Trener fotballaget, deltar i det lokale historielaget, stiller på dugnad for korpset eller er flyktningekontakt. Frivillig innsats gjør samfunnet vårt rikere og fellesskapet sterkere.

I årene som kommer vil vi som samfunn ha behov for en tett kontakt mellom det offentlige tjenestetilbudet og frivillige aktører. Store samfunnsutfordringer knyttet til folkehelse og ensomhet kan bare løses i samarbeid med frivilligheten. Flere eldre og eldre eldre vil stille velferdstjenestene overfor utfordringer hvor frivillige og ideelle aktører må være en del av løsningen. Frivilligheten bidrar med mangfold, dekker behov velferdsstaten ikke kan dekke – og bidrar også med å levere velferdstjenester som supplerer det offentlige står for.

Samtidig er frivilligheten i endring. Folk engasjerer seg, men gjerne i kortere perioder og mer fra sak til sak. Det stiller frivilligheten overfor nye utfordringer, og krever at vi ser på rammebetingelser og hvordan vi best kan legge til rette.

- Utvalget skal se på vår politikk for frivilligheten – både grasrotfrivilligheten og den profesjonelle frivillige sektoren – innenfor alle sektorer.
- Utvalget skal jobbe utadrettet og kontakt med frivillige aktører og kunnskapsmiljøer over hele landet som kan bidra med innspill til arbeidet.
- Arbeidet skal gå inn som en del av partiets programarbeid, og utvalget skal levere sin innstilling til programkomiteen i februar 2016

Medlemmer i utvalget

Rigmor Aasrud, stortingsrepresentant og Truls Vasvik fylkesleder Vestfold Ap (ledere), Morten Aspli, ordfører Hamar, Anna Ljunggren, stortingsrepresentant, Eva Hage Solstad leder Norsk Countrytreff, Terje Rohl, Nord-Trøndelag, Tone Eng, daglig leder Frivilligsentralen i Ås, Frode Kyvåg, Oslo, Sahfana M Ali, bystyremedlem Stavanger, Terje Kaupang, seniorrådgiver i Kirkens Bymisjon, Liv Arum, FFO, Dag Wollebæk, forsker ved Institutt for samfunnsforskning, Kjell Erik Øie Plan Norge og tidligere statssekretær, Rene Rasmussen, LO og Emilie Bersaas, AUF. Morten Aspeli og Dag Wollebæk hadde permisjon da utvalget avsluttet arbeidet.

INDUSTRIUTVALGET

Sentralstyret vedtok i møte den 02.03.2015 å nedsette industriutvalget med følgende mandat og sammensetning.

Mandat

Norge trenger en industristrategi som setter oss i stand til å skape jobbvekst og møte klimautfordringen.

Arbeiderpartiets industriutvalg skal utarbeide en strategi for at Norge offensivt kan møte de store teknologiske skiftene verden står midt oppe i. Utvalget skal peke på tiltak og foreslå ny politikk som sikrer at Norge fortsetter å utvikle seg som en moderne industrinasjon.

Utvalget skal se på andre lands industristrategier, som den tyske høyteknologistrategien «Industri 4.0» og den danske regjeringens industrisatsing. Utvalget skal foreslå tiltak som legger til rette for at norsk industri kan ligge i tet i den fjerde industrielle revolusjonen.

Utvalget bør ha et særlig blikk på muligheter innen områder der Norge har fortrinn, som marine og maritime næringer og fornybar energi, herunder hvordan vi best kan legge til rette for en ny, lønnsom og framtidsrettet kraftkrevende industri i Norge.

Industristrategien skal være en strategi for å bruke energien bedre, sløse mindre, resirkulere mer og slippe ut mindre.

Utvalgets arbeid går inn som en del av programarbeidet mot 2017 og skal levere sin innstilling til programkomiteen i februar 2016.

Medlemmer i utvalget

Terje Lien Aasland og Heidi Kielland (ledere av utvalget),

Else May Botten, Jarle Nilsen, Berit Flåmo, Tomas Norvoll, Kine Asper, Jan-Egil Pedersen, Even Aas, Per A. Sørli, Ina Rangønes Libak og Heidi Skålevik.

ARBEIDSGRUPPE FOR REGIONREFORM

Madat

Arbeidsgruppen skal se på ulike politiske sider av regionreformen og komme med forslag til hvordan Arbeiderpartiet bør stille seg til målsetning, oppgavedeling og struktur for en slik reform.

Utvalgets arbeid er en del av arbeidet med partiprogram 2017–2021, og utvalget skal utarbeide en kortfattet rapport, og innstille på en programtekst til sentralstyret innen 1. november 2016.

Sammensetning

Kjersti Stenseng, leder, Stein Erik Lauvås, Østfold/kommunalfraksjonen, Ingvild Kjerkol, Nord-Trøndelag/sentralstyret, Tore Sandvik, Sør-Trøndelag/leder fylkesordførerkollegiet, Anne Gine Hestetun, Hordaland, Sverre Myrli, Akershus, Sylvia Brustad, Hedmark, Per Vidar Kjølmoen, Møre og Romsdal, Ingalill Olsen, Finnmark/sentralstyret, Tellef Inge Mørland, Aust-Agder, Mette Nord, Fagforbundet og Frode Jacobsen, Oslo.

Eirik Aarek, partikontoret (sekretær)

ORGANISASJONS- OG KAMPANJEUTVALGET

Sentralstyret nedsatte i møte 15.02.2016 et organisasjons- og kampanjeutvalg som skal jobbe fram til valget i 2017.

Mandat

Kommunevalget i 2015 ga et strålende resultat for Arbeiderpartiet. Vi styrer nå 205 kommuner og lokalsamfunn, og deltar i styringen av mange flere. Nå er oppgaven å gjennomføre vår politikk, for å sikre gjenvalg i 2019, og for å synliggjøre Arbeiderpartiets alternativ fram mot 2017. En viktig grunn til valgseieren i 2015 var godt organisasjonsarbeid.

– Organisasjons- og kampanjeutvalget skal foreslå tiltak som kan bedre kampanjesamarbeid med fagbevegelsen.

– Arbeiderpartiet etablerer et storbynettverk for de største byene, herunder pilotkommunene. Utvalget skal foreslå tiltak og aktivitet og legge til rette for bedre nettverk og samarbeid mellom byene, samt styrker det strategiske arbeidet inn mot valgkamp og valgseier 2017.

Sammensetning

Trond Giske, sentralstyret (leder), Ragnhild Bjerkvik (Rogaland), Rune Olsø, (Sør-Trøndelag), Ida Pinnerød, (Nordland), Jon-Ivar Nygård, (Sentralstyret/Østfold), Kathrine Hestø Hansen (partikontoret), Bjørn Tore Ødegaard (Buskerud), Randi Lillegård (Troms), Frode Jacobsen (Oslo), Onur Safak Johansen (LO), Knut Storberget (Hedmark), Are Thomasgaard (LO), Ragnhild Kaski (AUF)

STORBYNETTVERKET

Storbynettverket består av representanter fra de 4 største byene i landet.

Fra Oslo: Raymond Johansen, Frode Jacobsen, Marthe S. Lund,
Fra Trondheim: Rita Ottervik, Marek Jasinski, Eirik Schrøder, Audun Otterstad,
Fra Stavanger: Dag Mossige, Kari Nessa Nordtun, Jone Laursen, Cecilie Bjelland,
Fra Bergen: Marte Mjøs Pedersen, Rune Bakervik, Eigil Knutsen, Karina Andersen, Harald Schjelderup.

Trond Giske har ledet nettverket.

Snorre Wikstrøm har fungert som nettverkets sekretær.

Nettverket har hatt to møter i perioden, samt deler av nettverket har hatt en arbeidslunsj. Målet med nettverket er å ta opp felles interesser, ideer, utfordringer og se på mulige politiske løsninger for storbyene.

ORDFØRERNETTVERK – INTEGRERING/INNVANDRING

Etter initiativ fra partiledelsen ble det etablert et ordførernettverk som fungerte fram til sommeren 2016 (ut vårsesjonen på stortinget). Bakgrunnen var økningen i asylkomster og behovet for å følge situasjonen i kommunene tett når det gjaldt integreringsarbeidet.

Nettverket var uformelt og prioriterte operativt arbeid i tråd med målsettingene. Særlig spørsmål knyttet til bosetting, norskopplæring, kvalifisering til arbeid, likestilling og samspill med næringsliv og samspill med frivillig sektor i kommunen ble prioritert. Nettverket var samlet i forbindelse med KS landsting i Kristiansand. Jon Ivar Nygård presenterte funnene for landsstyret møte våren 2016. Partiledelsen og fraksjonen samt sentralstyret ble holdt orientert om arbeidet.

Målsetting

Få oppdateringer på status på arbeidet med integrering i kommunene, kartlegge behovene kommunene stod overfor, samle innspill til hvordan Arbeiderpartiet kunne kommunisere sin politikk og få innspill til eventuelle nye integreringstiltak fra aktører som jobber med integrering i kommunene.

Medlemmer

Jon Ivar Nygaard (Fredrikstad), Geir Lippestad (Oslo), Ida Pinnerød (Bodø), Ole Jakob Flæten (Skedsmo), Marthe Mjøs Persen (Bergen), Robin Martin Kåss (Porsgrunn) Aina Borch (Porsanger), Ståle Refstie (Sunndal)

Øyvind Wennesland har fungert som sekretær for nettverket

FØR LANDSMØTET I 2015

Helseutvalget har bestått av:

Torgeir Micaelsen – leder, Barbro Hætta – leder, Heidi Tessand, Siri Sandvik, Arvid Libak, Sigrid Øyen, Trond Blattmann, Birgit Skarstein, Are Helseth, Lars Ødegaard, Synnøve Konglevoll, Mette Nord og Ragnhild Kaski.

Sekretærer: Kristine Nordenson Kallset, Ellen Rønning-Arnesen og Siri Holland.

Kunnskapsutvalget har bestått av:

Jette Christensen – leder, Hans-Christian Gabrielsen – leder, Jarle Aarbakke, Anne Ragnhild Kjær Sti, Ivar Horneland Kristensen, Nina Sandberg, Jan Christian Vestre, Kristin Maurstad, Vegard Laukhammer, Anne Cathrine Berger, Jørn Eggum, Kari Melby og Mani Hussaini.

Sekretærer: Mari Brenli, Synnøve Skaar, Jonas Spildrejordet og Kristine Nordenson Kallset

FORBEREDENDE VALGKOMITÉ – KOMMUNENES SENTRALFORBUND (KS)

I sentralstyrets møte 15.09.15 ble det oppnevnt en forberedende valgkomite før KS landsting i februar 2016.

Valgkomiteen skulle sørge for å utarbeide forslag på Arbeiderpartiets lederkandidat og kandidater til hovedstyret. Følgende ble valgt:

Kjersti Stenseng, leder, Alf E. Jakobsen – Finnmark, Tore Sandvik – Sør-Trøndelag, Anita Ihle Steen – Hedmark og Anne Gine Hestetun – Hordaland.

Komiteen fikk følgende mandat:

Valgkomiteen skal forberede valgene som skal skje under KS landsting i februar 2016. Komiteen skal utarbeide forslag på Arbeiderpartiets kandidater til KS hovedstyre, og Arbeiderpartiets lederkandidat til KS. Komiteen må sørge for en god forankringsprosess med fylkespartiene og delegasjonen til landstinget, og tett dialog med partiledelsen. Forslaget må være klart i god tid før Landstinget.

Kommunalpolitisk rådgiver på partikontoret fungerer som sekretær for valgkomiteen.

3.3 KOMMUNENES SENTRALFORBUND (KS)

I perioden har følgende sittet i KS hovedstyre:

I starten av landsmøteperioden har Jørund Ruud – gruppeleder, Mette Gundersen, Ole Haabeth og Kristina Hansen sittet i KS hovedstyre. Dette ble endret etter KS sitt landsting som ble avholdt den 17.02.16 Etter dette har Arbeiderpartiet sin gruppe i KS hovedstyret vært: Mette Gundersen, Ole Haabeth, Ståle Vaag, Eirik Haga og Sonja Alice Steen.

Mette Gundersen ble gjenvalgt som nestleder i KS på landstinget. Ole Haabeth er i dag gruppeleder.

I løpet av perioden har det vært landsting i KS der vår gruppe møtte fulltallig.

Arbeiderpartiet er den største gruppen i KS. Etter kommune og fylkestingsvalget har det også vært jobbet med å få valgt folk inn i verv i KS regionalt og lokalt. Flere plasser regionalt har vi KS lederen.

4. Partikontoret

Partikontorets oppgave er å være sentralstyrets og ledelsens sekretariat, og å lede arbeidet i partiorganisasjon.

I perioden har det vært store utskiftninger blant de ansatte på partikontoret. For å se kontorets ulike oppgaver bedre i sammenheng ble det gjennomført en endring i kontorets organisering fra 01.01.16. Kontoret har nå fire avdelinger, og enkelte funksjoner plassert i stab.

I 2015 var kommunevalgkampen organisasjonens viktigste oppgave, og dette var også partikontorets viktigste prioritet. En kartlegging av status i partiorganisasjonen våren 2014 viste at en rekke kommunepartier eksisterte på et skjørt fundament. Denne innsikten var utgangspunktet for en økt satsing på organisasjonsbygging, og at vi igjen bygger opp en egen organisasjonsavdeling på kontoret.

For å sikre en balanse mellom partiets inntekter og driftsutgifter har det vært gjennomført en rekke omstillingstiltak av virksomheten i 2016. Den største endringen har vært at partiets ringebaserte innsamlingsvirksomhet «A-laget» er avviklet, og virksomheten opphørte den 31.12.16. Partiet vil fremover basere sin fundraising-virksomhet på innsamling gjennom digitale kanaler og gavegiroer. Avviklingen medførte en overtallighet i antallet ansatte. Etter drøftelser med de ansatte organisasjoner inngikk 11 ansatte sluttavtaler.

Som en del av arbeidet med å utvikle partiorganisasjonen til en moderne medlemsorganisasjon, der vi ser oppgaver og ressurser mest mulig i sammenheng ble det satt ned en arbeidsgruppe bestående av representanter for de ansatte på Youngstorget, fylkessekretærer, fylkesledere og ansatte i fylkespartiene. Gruppen skulle foreslå tiltak for bedre samarbeid og oppgavedeling.

Det er i perioden gjennomført to planleggingskonferanser og flere sekretærkonferanser. Høsten 2015 ble planleggingskonferansen gjennomført på Torbjørnrud. Evaluering av kommunevalgkampen, analyse av situasjonen i organisasjonen og årshjulet for 2016 var tema. I januar 2016 ble det gjennomført en dagssamling for fylkessekretærkorpset med fokus på HR og personalpolitikk. I forbindelse med landsstyremøtet i april ble det også gjennomført en sekretærkonferanse der fokus var vårkampanjen og konkretisering av strategien for 2017-valget. I perioden april til juni ble det gjennomført regionkonferanser i alle fem regioner der situasjonen i kommunepartiene og det faglig-politiske samarbeidet stod sentralt.

I august 2016 ble det gjennomført planleggingskonferanse med samtlige ansatte i partiet sentralt og i fylkespartiene. Gruppesekretariatet på Stortinget deltok på samlingen en av dagene, og valgkampplanen var tema.

Det gjennomføres telefonkonferanser med sekretærkorpset annenhver uke.

ANSATTE SENTRALT

Følgende personer var per 31.12.2016 knyttet til partikontoret:

Partisekretær med stab:

Kjersti Stenseng – partisekretær, Kristine Nordenson Kallset – assisterende partisekretær, Hege Bogfjellmo – HR-leder, Finn Jota – faglig-politisk sekretær, Siri Holland, Stian Valla Taraldsvik, Elisabeth Helmersen og Tone Hemli.

Økonomi og administrasjonsavdeling:

Gro Axelsen – avdelingsleder, Stig Ove Ølmheim – fagleder økonomi, Are Skinningsrud – controller, Stig Morønning, Lena Larsson, Svein Bjørn Aasnes, Trond Grøtting, Kamuran Filizer, Liv Merete Svendsrud Moe og Anam Naeem.

Organisasjonsavdeling:

Kathrine Hestø Hansen – avdelingsleder, John Erik Pedersen, Shoaib Karim Naeem og Lise Nyland.

Kommunikasjonsavdeling:

Ingrid Langerud – avdelingsleder, Bjørn Tore Hansen, Mari Brenli, Tale Jordbakke, Morten Kjennerud, Adrian Nøttestad og Aslak Berg.

Politisk avdeling:

Amund Vik – avdelingsleder, Odd-Inge Kvalheim – internasjonal sekretær, Eirik Aarek – kommunalpolitisk rådgiver, Øyvind Wennesland, Mari Aaby West og Silje Rygland.

Følgende har sluttet i perioden:

Siv Elin Stormoen, Odd Erik Stende, Pia Gulbrandsen, Imi Vegge, Karin Yrvin og Anders Schjønneberg Sæther.

Følgende har permisjon per 31.12.2016:

Maria Hevzy, Marthe Scharning Lund, Marte Ingul, Halvard Hølleland, Snorre Wikstrøm, Trude Steen og Roald Kvamme.

FYLKESSEKRETÆRER

Ansatte i Arbeiderpartiet per 31.12.2016:

Østfold:	Bjørn Eriksen
Akershus:	Sigmund Valberg
Hedmark:	Grethe Mikaelson og Bjørn Jarle Røberg-Larsen
Oppland:	Synnøve Brenden
Buskerud:	Kristian Kirkerud
Vestfold:	Hans Jan Øhre
Telemark:	Odin Adelsten Bohmann
Aust-Agder:	Per Åge Nilssen
Vest-Agder:	Audun Øvrebø
Rogaland:	Esben Hoås Rygg
Hordaland:	Anders Tangerås og Stig Morten Frøiland
Sogn og Fjordane:	Monica Oppedal
Møre og Romsdal:	Egil T. Egghaugen
Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag:	Tore Nordseth og Jan Thore Martinsen
Nordland:	Tore Arne Bell Ljunggren og Cecilie Lekang
Troms:	Randi Lillegård
Finnmark:	Lill Tove Ottesen

Permisjoner: Kamilla Thue, Hedmark, har permisjon mens hun er ordfører. Tove Mette Bjørkmo, Nordland, har permisjon mens hun er ordfører.

Følgende har sluttet i perioden: Heidi Bordier, Telemark og Tor Erik Nyberg, Vestfold.

A-LAGET

Ved avviklingstidspunktet var følgende ansatt i A-laget:

Svein Roar Coldevin – daglig leder, Bente Stenersen, Werner Fjellheim, Liv Iren Fjellheim, Maryon Solås, Jane Seigerud, Geir Inge Brustad, Astrid Kiss, Idun Lunde, Torunn Lunde-Våla, Unni Olsen og Annett Iversen

PARTIETS REPRESENTASJON I STYRER OG KOMITEER M.M. PER 31.12.2016

Stortingsgruppas styre: Kjersti Stenseng
Kristine Nordenson Kallset

AOF i Norges styre: Finn Jota.
Vara: Gro Axelsen

AOFs kontrollkomité: Hege Bogfjellmo

Arbeiderbevegelsens Arkiv og biblioteks styre: Hege Bogfjellmo

Arbeiderbevegelsens Arbeidsgiverforenings styre: Hege Bogfjellmo

Partilovnemnda: Asmund Kristoffersen

5. Organisasjonsarbeidet

ORGANISASJON

Landsmøtets vedtatte organisasjonsuttalelser setter ambisiøse mål for vår organisasjon og organisasjonskultur. Vi skal ha en organisasjonskultur som er profesjonell, respektfull og raus. Videre har sentralstyrets strategi for valgseier i 2017 vært tuftet på at Arbeiderpartiet er på sitt beste når vi er verdibaserte, handlekraftige, framtidsretta, motiverte, nært folk og åpne og nysgjerrige. Dette preger hvordan vi jobber i organisasjonen, og en viktig grunn til valgseieren i 2015, var godt organisasjonsarbeid.

I tillegg til å vinne valg er målet med organisasjonsarbeidet å styrke og videreutvikle partiorganisasjonen. For å oppnå dette jobber vi kontinuerlig med medlemspleie, medlemsvekst, kampanjer, skoling og andre organisasjonsutviklingstiltak.

MEDLEMSUTVIKLINGEN

Arbeiderpartiet hadde pr 31.12.2015 57 602 betalende medlemmer. Det er en økning på 1 578 medlemmer fra tidligere år. Det var det høyeste medlemstallet på 15 år. Ved årsskifte i 2016 hadde Arbeiderpartiet 54.856 betalende medlemmer. Det er en tilbakegang på 2.746 medlemmer. Arbeiderpartiet har i hele landsmøteperioden hatt et tilsig av nyinnmeldinger. Vi ser allikevel at noen velger å ikke fornye sitt medlemskap og høsten 2016 ble det gjennomført en storstilt kontingentkampanje for å hente inn ubetalte kontingenter. Det kan være mange årsaker til at medlemmer velger å ikke betale sin kontingent. Et eget team arbeider for tiden med å se nærmere på hvordan Arbeiderpartiet kan både rekruttere, aktivisere og beholde medlemmer.

Det har i perioden ikke vært gjennomført medlemsundersøkelser blant alle våre medlemmer. I januar 2016 ble det gjennomført en spørreundersøkelse blant våre ordførere, varaordførere og gruppeledere. 586 tillitsvalgte fikk tilbud om å være med og det var 323 respondenter på undersøkelsen. Spørsmålene var bl.a. knytte opp til hvilke forventninger denne gruppen av tillitsvalgte har til partiet sentralt og lokalt, forholdet til samarbeidspartnere som KS og fagforbundet og hvilket behov for skoling de har. Svarene brukes aktivt i å følge opp og utvikle tilbud på skoling til denne gruppen.

KAMPANJER

Arbeiderpartiet bruker kampanje som verktøy for organisasjonsutvikling. Det har gjennom hele landsmøteperioden vært arbeidet med organisasjons- og kampanjeutvikling.

Vårkampanje 2015

Kampanjen var fra 20. april–1. mai 2015. Målet med kampanjen var å vise at Arbeiderpartiet ønsker å vinne valget i kommuner og fylker over hele landet, og synliggjøre vår politikk, våre saker og våre kandidater. Organisatorisk var det et mål å få lokalorganisasjonen til å starte valgkamplanlegging tidlig, og få etablert en fungerende valgkamporganisasjon i god tid før valget, i tillegg til å verve medlemmer og rekruttere frivillige til den intensive valgkampen. Kampanjen ble også brukt til uttesting av materiell, budskap og valgkampmetoder for å kunne gjøre nødvendige justeringer i god tid før den intensive valgkampen.

Vårkampanje 2016

Aksjonsperioden for vårkampanjen var 23. mai – 5. juni. Formålet med kampanjen var økt aktivitet og engasjement rundt dittforslag.no, i tillegg til 1.mai-markering. Det ble trykket opp både 1.mai-løpeseddel og dittforslag-løpeseddel.

Det var også et mål å ha valgkampplignende aktiviteter å ha aktivitet og synlighet rundt programprosessen, og til å verve medlemmer og frivillige.

Høstkampanje 2016

Høstkampanjen besto av en uke hvor vi førte en digital kampanje i sosiale medier, og en aksjonsuke for aktiviteter, stands og bedriftsbesøk ute i organisasjonen. Aksjonsperioden for høstkampanjen var 10.-18.september. Perioden ble valgt fordi det både var ett år igjen til stortingsvalget, og ett år siden kommune- og fylkestingsvalget. Uka var derfor en fin anledning både til å kick-starte den lange valgkampen i organisasjonen, og til å vise til hva vi har levert siden valget. I høstkampanjen forsøkte vi å legge oss så tett opptil ordinær valgkamp som mulig slik at vi fikk testet valgkamporganisasjonen. Det var økt fokus på verving, bruk av sosiale medier, samt uttesting av nye kommunikasjonsmetoder. Lørdag 10.september var nasjonal aksjonsdag. Denne dagen ble alle kommunepartier oppfordret til valgkampaktivitet og verving av nye medlemmer. Totalt hadde 43% av kommunepartiene aktivitet og det ble vervet nye medlemmer.

ORGANISASJONSUTVIKLING

Organisasjonskonferanse

Arbeiderpartiet gjennomførte organisasjonskonferanse 24.-25. november 2015. Det var i overkant av 100 deltakere på konferansen. Organisasjonskonferansen ble brukt til å bygge laget og diskutert hvordan man kan involvere flere folk i organisasjonen.

Kompetanseutvikling-/skolering

Arbeiderpartiet vil være en lærende organisasjon. Det vil si at vi vil gi medlemmer, tillitsvalgte og folkevalgte politisk og organisatorisk mulighet for kunnskap og læring gjennom både formelle og uformelle læringsarenaer.

Skolering og kompetanseutvikling er et viktig strategisk verktøy for å nå politiske mål. Gjennom skolering setter vi medlemmer i stand til å ta på seg lederoppgaver, folkevalgte verv og å bli ambassadører for partiet. Vår skolering skal også gi medlemmer en plattform for å ha politisk innflytelse gjennom deltakelse i utformingen av vår politikk, både lokalt og sentralt.

Valgkampskolering var hovedelementet i partiets skoleringsaktivitet i 2015

Det ble gjennomført fylkes- eller regionvise skoleringsamlinger for våre 1. og 2. kandidater både i kommuner og fylker. Kandidatskoleringen hadde som mål å styrke kandidatene og gjøre dem trygge på seg selv og budskapet, og på å formidle budskapet og kommunisere med velgerne. Skoleringen tok også opp lederrollen til toppkandidatene i valgkampen, samt en bolk på konstitueringen og forhandlinger etter valget. Den andre satsingen handlet om pilotkommunene. Det ble utarbeidet et eget skoleringsopplegg med flere samlinger for kandidater i pilotkommunene, også med innsats av deltakerne også mellom samlingene. Mediearbeid og --trening var en viktig del av opplegget. Pilotkommuneprosjektet lagde også en dreiebok for lokal valgkamp som ble brukt den lokale valgkampskoleringen.

Partikontoret utviklet skoleringshefter på våre hovedsaker i valgkampen. Heftene ble brukt individuelt eller som en del av valgkampskoleringen lokalt eller fylkesvis.

Lederutvikling 2015/2016

Målet for partiets lederutvikling er å rekruttere og skolere flere til å ta lederposisjoner og lederansvar som lokale folkevalgte og tillitsvalgte i arbeiderpartiet. Målgruppen er etablerte toppolitikere og talenter blant våre tillitsvalgte. Vi vil nå de som har vilje og lyst til å ta posisjoner og videreutvikle seg i Arbeiderpartiet, både organisatorisk og politisk. Første bolk startet høsten 2015 med oppfølging i januar og mars 2016.

Målet for Kvinne på Topp satsingen er å rekruttere og skolere flere til å ta lederposisjoner og lederansvar som lokale folkevalgte og tillitsvalgte i arbeiderpartiet. Målgruppen er kvinnelige talenter blant våre kommunestyrerepresentanter. Også her vil vi nå de som har vilje og lyst til å ta lederposisjoner i Arbeiderpartiet. Gjennomføringen ble som for lederutviklingen med oppstart høsten 2015 og 2 samlingen på vinter/vår 2016.

For å gi ideologi og verdigrunnlaget en mer sentral plass i programarbeidet vårt har nestleder Hadia Tajik holdt ideologiinnledninger i svært mange fylke i 2016. Dette ble fulgt opp en med en skoleringsdag på Stortinget med over 40 deltakere i oktober. Formålet var å øke kunnskapen og bidra til at partiet kan gjøre flere i stand til å holde innledninger og drive skolering i sosialdemokratisk ideologi og verdier.

SAMEPOLITISK RÅD

Styret i samepolitisk råd har fram til 20. november 2016 bestått av Inga-Lill Sundset – leder, Steinar Pedersen, Synnøve Søndergaard, Johan Vasara, Per Edvin Varsi, Tor Enok Larsen, Eli Eriksen, Mari Johnsen. Tiltredende Vibeke Larsen, Heidi Haaker, Stein Erik Lauvås, Eirik Aarek (sekretær for utvalget).

På samepolitisk konferanse 2016 (19.-20. november) ble følgende valgt til nytt styre: Inga-Lill Sundset – leder med personlig vara Arild Inga, Robert Wilhelmsen – nestleder med personlig vara Anne Mette Bæivi, Kristin Rajala med personlig vara Marius Nilsen, Sara Ellen Anna Eira med personlig vara Nils J. Gaup, Per Mathis Oskal med personlig vara Sylvi Vatne Pedersen, Tor Enok Larsen med personlig vara Maja Sofie Fjellstrøm, Eli Eriksen Sveen med personlig vara Nikolai Bjørn Akselvoll, Marius Strøme med personlig vara Heidi Holmgren, Mari Johansen – AUF med personlig vara Ulrika Louisa Snowdon.

Styret sitt arbeid

Det har i perioden vært i 12 styremøter i SPR. 3 fysiske møter og 9 telefonmøter samt Samepolitisk konferanse for 2016. På åpningen av samepolitisk konferanse var det 70 personer, derav 40 delegater fra alle de 7 forumene samt gjester, innledere, observatører og media. LO-leder Gerd Kristiansen var hovedinnleder under konferansen. Under konferansen ble Helga Pedersen valgt som kandidat til sametingspresident og Ronny Wilhelmsen som kandidat til visepresident i sametinget. Konferansen vedtok også et felles samepolitisk program og valgte nytt styre.

Arbeiderpartiet sin sametingsgruppe overtok presidentvervet etter budsjettbehandlingen i sametinget i desember 2016. Vibeke Larsen ble valgt som sametingspresident. Som følge av dette trakk Arbeiderpartiet sin presidentkandidat seg og det ble holdt ekstraordinær samekonferanse i januar 2017.

SPR har i løpet av perioden også vært i Finnmark og hatt fellessamling med sametingsgruppen. Det er behandlet 50 saker i løpet av perioden.

Blant saker har vært; Oppfølging av den samepolitiske konferansen i 2014, Reindrift og reindriftsmelding, Arbeid i Forumene, landsmøtesaker i Arbeiderpartiet, valgkamp 2015, Valgkamp 2017 – programprosess, nominasjonsprosess, samepolitisk programarbeid, vedtekter og samepolitisk konferanse 2016. Styret har også satt ned et eget valgkamputvalg.

I løpet av perioden har Forumene hatt nominasjonsmøter og alle de 7 forumene har vedtatt egne lister til sametinget. Samtidig har det vært nedsatt en programkomite som har arbeidet med et nasjonalt samisk partiprogram for sametingsvalget 2017. Det har vært god kontakt mellom SPR, sametingsgruppen og stortingsgruppen.

KVINNENETTVERKET

Kvinnenettverkets styringsgruppe skal arbeide for å oppfylle formålet med Kvinnenettverket:

- Være en pådriver for å sette kvinnepolitiske saker på dagsorden i Arbeiderpartiet som helhet og i den offentlige debatten.
- Rekruttere, skolere og motivere alle kvinner i partiet til politisk arbeid, og særlig til lederposisjoner.

Styringsgruppa sentralt skal også ivareta forpliktelsene og ansvaret Arbeiderpartiet har overfor kvinnebevegelsen i Sosialistinternasjonalen, PES, SKN og i forhold til «Kvinner Kan»-kursene internasjonalt.

Den sentrale styringsgruppen består av leder Anniken Huitfeldt som er valgt på landsmøtet, samt seks fylkesledere i kvinnenettverkene og en kvinne med minoritetsbakgrunn. I tillegg utpeker Samepolitisk råd og AUF et medlem hver som tiltrer med fulle rettigheter.

Sentralstyret oppnevnte i møte 28.04.2014 ny styringsgruppe for kvinnenettverket med virke i et år fram til mai 2015:

Leder Anniken Huitfeldt, sentralstyret, Linn Kristin Engø, Hordaland, Lilly Gunn Nyheim, Møre og Romsdal, Siv Larssen Aasvik, Nordland, Torunn Kanutte Husvik, Oslo, Berit Wold Fjelle, Sør Trøndelag, Liselotte Aune Lee, Vestfold, Gulale Samiei, Rogaland, Heidi Persdatter Greiner Haaker, Samepolitisk råd og Marianne Wilhelmsen, AUF

I Sentralstyrets møte 11.-12.05.15 ble følgende styringsgruppe oppnevnt, med ett års virke:

Leder Anniken Huitfeldt, sentralstyret, Lilly Gunn Nyheim, Møre og Romsdal, Siv Larssen Aasvik, Nordland, Line Strisland -Vest-Agder, Hilde Holtesmo fra Oppland. Torunn Kanutte Husvik, Oslo, Liselotte Aune Lee, Vestfold, Gulale Samiei, Rogaland, Heidi Persdatter, Greiner Haaker, Samepolitisk råd, AUF
LO tiltrer styringsgruppa

Sentralstyret valgte i møte 05.04.2016 følgende styringsgruppe med virke ett år fram til mars 2017:

Leder Anniken Huitfeldt, sentralstyret, Liselotte Aune Lee, Vestfold, Else Haugland, Aust- Agder, Lilly Gunn Nyheim, Møre og Romsdal, Siv Larssen Aasvik, Nordland, Torunn Kanutte Husvik, Oslo, Siri Sandvik, Sogn og Fjordane, Gulale Samiei, Rogaland, Heidi Persdatter Greiner Haaker, samepolitisk representant. AUF – utpeker selv en representant.
LO tiltrer styringsgruppa

I tillegg til den sentrale styringsgruppa for kvinnenettverket har alle fylkes fylkesledere i kvinnenettverket. I 2015 og i 2016 ble det hvert år avholdt ledermøter for fylkeslederne i kvinnenettverket. Kvinnenettverket har sin aktivitet og jobber i fylkene, kommunepartiene og lokallagene.

Det er utarbeidet et likestillingspolitisk handlingsplan i Arbeiderpartiet som har vært behandlet i sentralstyret. Kvinnenettverket er aktive i arrangering av både nasjonale og lokale 8. mars-markeringer. Kvinnenettverket samarbeider også med Norsk Folkehjelp om å arrangere Women Can Do It – kurs. Vi har mange dyktige kurstrenerne som trener kvinner i politikk og demokratisk deltakelse over hele verden, og det arrangeres årlige samlinger for kurstrenerne.

I 2015 og 2016 har kvinnenettverket også vært delaktig i arrangering av Fernanda Nissen-seminar, samt utdeling av Rachel Grepp-prisen. Begge er arrangementer som har likestilling i fokus.

Fra januar 2014 ble Kjersti Stenseng valgt som leder av SKN (Sosialdemokratiske Kvinner i Norden). Siri Hov Eggen overtok dette vervet da Stenseng ble valgt til partisekretær.

6. Politikutvikling

Etter valget i 2013 har vi arbeidet med å styrke måten vi utvikler politikk på i Arbeiderpartiet slik at vi bedre kunne synliggjøre Arbeiderpartiet som et åpent og nysgjerrig parti. Dette har preget arbeidet med utvikling av landsmøtedokumentene i 2015 og forslaget til partiprogram for stortingsperioden 2017 til 2021.

Arbeidet med politikutvikling i perioden har vært omfattende, med flere brede utvalgsrapporter og høringer i partiorganisasjonen. Arbeiderpartiets hovedsaker er arbeid, klima, helse og skole. Oppfølging av landsmøtets vedtak i stortingsgruppen og i våre kommuner har naturligvis vært en prioritert oppgave. I etterkant av det gode kommunevalgresultatet fra 2015 har vi arbeidet med å inkludere ordførerne våre mer i utviklingen av politikk.

Økningen i antallet arbeidsledige og andelen personer som ikke er sysselsatte i Norge, særlig de unge, har preget arbeidet med politikutviklingen. Høyre og FRP er passive i møte med disse utfordringene, hvor de heller prioriterer de store pengene på skatteletter som ikke skaper nye arbeidsplasser. Vi har videreutviklet og frontet en politikk hvor vi bruker fellesskapets ressurser og offentlig politikk til å bidra til å skape flere trygge arbeidsplasser. Det er bra for den enkelte og det er bra for samfunnet.

PROGRAM

Sentralstyret har vært komite for partiprogrammet 2017–2021. Programarbeidet ble ledet av nestleder Hadia Tajik.

Sentralstyret satte ned fire utvalg; Industriutvalget, familieutvalget, frivillighetsutvalget og medie- og demokratiutvalget, som har levert sine forslag om ny politikk på viktige politikkområder.

Som en del av programdebatten ble det utarbeidet 5 ulike debathefter som ble sendt ut til partiorganisasjonen med temaene arbeid, skole, klima, internasjonalt og gode lokalsamfunn. Disse ble brukt ute i organisasjonen i ulike samråd og partiarrangementer.

I perioden fra mars til juni ble det også gjennomført en åpen nettdebatt knyttet til programarbeidet; dittforslag.no. Alle hadde mulighet til å komme med innspill. Vi fikk inn til sammen 2625 innspill, mens det ble avgitt nær 520 000 stemmer på de ulike forslagene.

Basert på innspillene vi har mottatt i programdebatten – både på nett, gjennom ulike besøk og reiser rundt i landet, ble 3 ulike høringsnotater lansert under landsstyret i september 2016 og sendt på høring ut i organisasjonen. Temaene for høringsnotatene var arbeid, kunnskapsløft for arbeidslivet og psykisk helse.

Programkomiteen har hatt møter gjennom hele året, og gjennomført tre studieturer, til Bergen, Tromsø og Trondheim. Komiteen har hatt møter med en rekke organisasjoner, og mottatt mange skriftlige innspill. Mer enn 550 organisasjoner, bedrifter og enkeltpersoner har sendt inn 1112 skriftlige innspill via e-post eller brev.

KOMMUNALPOLITISK ARBEID

I løpet av perioden har det vært jobbet mye med den ekstraordinære flyktnings situasjonen som var i 2015, regionreform og kommunestruktur, statsbudsjett, kommuneøkonomi, inntektssystemet, programarbeidet og forberedelser til valgkampen. Det er blitt holdt diverse møter, kurs og foredrag knyttet til det kommunalpolitiske arbeidet.

Vi har i perioden hatt 2 møter i Kommunalpolitisk Forum den 12.06.15 og 27.10.15. Blant annet har man diskutert statsbudsjettet og flyktnings situasjonen. Forumet fungerer som en informasjonskanal mellom grupper i arbeiderbevegelsen som er særlig viktig i det kommunalpolitiske arbeidet.

ORDFØRERKONFERANSE

Det ble avholdt ordførerkonferanse i Kristiansand den 15. februar. Det møtte 140 deltakere og nesten hele sentralstyret. Kjersti Stenseng ledet konferansen. Innledere var Jonas Gahr Støre (politiske situasjonen), Jon Rolf Næss (programprosess) og Mette Nord (Trepartssamarbeid lokalt). Etter valget i 2015 fikk Arbeiderpartiet 321 ordførere og varaordførere herav 203 ordførere samt byråd i Oslo og lokalstyreleder på Svalbard.

ÅRSMØTER I FYLKESPARTIENE

Sentralstyrets medlemmer har deltatt på fylkespartienes årsmøter og årskonferanser som hovedinnledere:

Fylke:	2015:	2016:
Østfold	Anniken Huitfeldt	Trond Giske
Akershus	Anniken Huitfeldt	Jonas Gahr Støre
Oslo	Ikke fylkesårsmøte	Hadia Tajik
Hedmark	Jonas Gahr Støre	Trond Giske
Oppland	Trond Giske	Gerd Kristiansen
Buskerud	Ikke fylkesårsmøte	Trond Giske
Vestfold	Else-May Botten	Anniken Huitfeldt
Telemark	Ikke fylkesårsmøte	Kjersti Stenseng
Aust-Agder	Terje Lien Aasland	Jonas Gahr Støre
Vest-Agder	Ikke fylkesårsmøte	Kjersti Stenseng
Rogaland	Helga Pedersen	Anette Trettebergstuen
Hordaland	Raymond Johansen	Hadia Tajik
Sogn og Fjordane	Helga Pedersen	Kjersti Stenseng
Møre og Romsdal	Marianne Marthinsen	Terje Lien Aasland
Sør-Trøndelag	Hadia Tajik	Knut Storberget
Nord-Trøndelag	Ikke fylkesårsmøte	Hadia Tajik
Nordland	Dag Terje Andersen	Ikke fylkesårsmøte
Troms	Hadia Tajik	Anniken Huitfeldt
Finmark	Trond Giske	Ingvild Kjerkol

7. Faglig-politisk arbeid

Hovedfokus i det faglig-politiske arbeidet i denne perioden har vært å styrke det fagligpolitiske lokalt. Arbeidet med å etablere lokale samarbeidskomiteer i fylker og kommuner har stått sentralt. Som en del av dette arbeidet har det i perioden blitt arrangert egne LO/AP-dager i fylkene. I tillegg har det blitt gjennomført egne kurs for medlemmer av samarbeidskomiteene i fylkene.

I perioden har det blitt arrangert en rekke kurs og konferanser hvor tema har vært å følge opp SAMAKs prosjekt NorMod og presentere den norske/nordiske modellen.

«Sammen akademiet», et kurstilbud for unge i partiet og fagbevegelsen, ble videreført både i 2015 og 2016 med deltakere fra partiet og fagbevegelsen. I løpet av perioden har det også blitt satt ned ulike fagligpolitiske utvalg, Fornyning av offentlig sektor, Kollektivtransport og en gruppe på heltid/deltid.

SAMARBEIDSKOMITEEN MELLOM LO OG ARBEIDERPARTIET

Møtene holdes annenhver mandag, blir brukt til å gi gjensidig informasjon om det fagligpolitiske arbeidet.

Samarbeidskomiteen hadde pr. 31.12.2016 følgende sammensetting:
LO: Gerd Kristiansen, Hans-Christian Gabrielsen, Tor-Arne Solbakken, Peggy Hessen Følsvik, Arve Bakke, Mette Nord, Egil Andre Aas, Trine Lise Sundnes og Stein Reegård.

Arbeiderpartiet: Jonas Gahr Støre, Trond Giske, Hadia Tajik, Kjersti Stenseng og Finn Jota.

Møtene som avholdes annenhver mandag, blir brukt til gjensidig informasjon om det fagligpolitiske arbeidet.

Av saker som har blitt behandlet i perioden er:

- 1. mai
- Fagligpolitisk valgkamp
- Statsbudsjett
- Revitalisering av det fagligpolitiske arbeidet
- Privatisering av skolen
- Flyktnings situasjonen
- Jernbanereformen
- Oppfølging av NorMod
- Langtidsplan for forsvaret

1. MAI

1. mai 2015

Norsk Folkehjelps innsamlingsaksjon gikk til: «Folk forandrer verden». Mer midler må kanaliseres til demokratisering og støtte til sivil samfunn.

Årets slagord: TRYGGE JOBBER FOR FRAMTIDA – STYRK ARBEIDSMILJØLOVEN

1. mai 2016

Norsk Folkehjelps innsamlingsaksjon gikk til: «Folk forandrer verden». Demokrati, likhet og frihet til å organisere seg.

Årets slagord: ARBEID TIL ALLE

Samarbeidet med Fagforbundet

Følgende har møtt i samarbeidsutvalget mellom Fagforbundet og Arbeiderpartiet: Fra Fagforbundet Mette Nord, Sissel M. Skoghaug, Odd Haldgeir Larsen, Gunn Karin Gjul og Gunnar Gussgard. Fra Arbeiderpartiet Kjersti Stenseng, Kristin Kallset, Finn Jota, Amund Vik og Eirik Aarek.

I løpet av perioden har den sentrale samarbeidsavtalen blitt revidert. Det har vært et tett og godt samarbeid både politisk og organisatorisk. Gjennom programarbeid, enkeltsaker og diverse utvalgsarbeid har det vært god dialog. Det er også vært jobbet mye med fagligpolitiske kurs, møter og samarbeidsavtaler sentralt og lokalt. Partiet har vært representert på Fagforbundets landsstyrer og leder i Fagforbundet Mette Nord sitter i sentralstyret i Arbeiderpartiet.

Felles sekretær konferanse LO og Arbeiderpartiet

Den 10. juni ble det avholdt en felles sekretær konferanse mellom Arbeiderpartiets fylkessekretærer og LOs distriktssekretærer på Lillehammer.

Tema for konferansen. Den fagligpolitiske valgkampen med innledninger bl.a av Kjersti Stenseng og Peggy Hessen Følsvik.

Den 24. oktober 2016 Samarbeidskomiteen en fagligpolitisk konferanse på Sørmarka

Temaer på konferansen:

Den fagligpolitiske valgkampen avgjør valget v/ Jonas Gahr Støre og Gerd Kristiansen.

Nesten 1 million velgere er LO-medlemmer. Hvordan mobilisere dem? v/ Wegard Harsvik og Halvard Ingebrigtsen.

Slik driver vi god fagligpolitisk valgkamp, sammen. v/ Trond Giske.

Nå er vi klare til kamp - sammen skal vi vinne valget. v/ Kjersti Stenseng.

Fagligpolitisk valgkamp:

Fagbevegelsen var også i denne valgkampen vår aller viktigste alliansepartner.

Hovedansvaret for det strategiske og politiske arbeidet lå i samarbeidskomiteen.

Samarbeidskomiteen utarbeidet en fagligpolitisk plattform for perioden 2015–2019.

Plattformen understreket at vårt arbeidsliv skal være tuftet på faste ansettelser, et godt arbeidsmiljø og målet om arbeid til alle.

Målet med den fagligpolitiske valgkampen er å støtte opp om valgkampen til Arbeiderpartiet. Tradisjonelt gjøres dette ved å tilrettelegg for gode arbeidsplassbesøk, tilrettelegge for at arbeidslivsspørsmål kommer fram i den offentlige debatten og gjennomføre tiltak for å få flest mulig av de som er organisert i LO til å benytte stemmeretten.

Politisk er det viktig å sette fokus på arbeidslivsspørsmål. Erfaringen tilsier at når vi makter å sette fokus på arbeidsliv har det en mobiliserende effekt blant LOs medlemmer. Ved dette valget var søndagsåpne butikker en slik sak.

NORDISK SAMARBEID

Arbeiderpartiet har i perioden hatt et nært samarbeid med de nordiske partiene og de faglige landsorganisasjonene gjennom Arbeiderbevegelsens nordiske samarbeidskomité (SAMAK).

Fra 1. juli 2015 overtok Norge sekretariatet for SAMAK. Jan-Erik Støstad ble valgt som ny generalsekretær. SAMAK har sitt kontor på partikontoret. Arbeiderpartiet har gjennom perioden deltatt i en rekke SAMAK grupper, inkludert SAMAKs ledergruppe og parti- og LO-sekretærgruppa.

Assisterende partisekretær Kristine N. Kallset har ledet en ekspertgruppe om integrering av sårbare grupper i arbeidslivet.

Deltakere på Nordenskolene (tidligere S-Akademiet):

SAMAK har siden 2006 gjennomført et årlig program for ledere og framtidige ledere i arbeiderbevegelsen. Fra Arbeiderpartiet deltok følgende:

2015: Lozan Balisany, Siri Martinsen og Jan Thore Martinsen.

2016: Hege Haukeland Liadal, Kathrine Hestø Hansen og Monica Oppedal.

Årsmøter i SAMAK

På grunn av at Arbeiderkongressen i 2014 ble avholdt i november ble det ikke avholdt årsmøte i 2015.

SAMAK avholdt i tiden 14.-15. januar 2016 sitt årsmøte på Rønneberga konferanse og kurscenter i Sverige.

Fra Arbeiderpartiet deltok: Jonas Gahr Støre, Trond Giske, Kjersti Stenseng, Finn Jota, Odd-Inge Kvalheim, Lars Mattis Hansen, Bjørn Tore Hansen og Jonas Bals.

Følgende temaer ble bl.a tatt opp:

- Internasjonalt perspektiv v/ Marita Ulvskog.
- Hvordan styrke oppslutningen om et godt organisert og anstendig arbeidsliv.
- Hvordan møter vi høyrekreftenes strategier i Finland.
- Sammen står vi sterkt. Lederskap for Norden v/Jonas Gahr Støre.

8. Internasjonalt arbeid

EUROPEISK SAMARBEID

Arbeiderpartiet er fullt medlem av De europeiske sosialdemokraters parti (Party of European Socialists PES).

PES avholdt sin kongress 12.-13. juni 2015, hvor et nytt program ble vedtatt. Anniken Huitfeldt, Raymond Johansen, Astri Aas-Hansen, Odd-Inge Kvalheim og Silje Rygland deltok på konferansen. Flere «PES Activists» deltok også fra Arbeiderpartiets side. Astri Aas-Hansen ble valgt til Arbeiderpartiets representant i PES Women på Kongressen, og ble avløst av Jette Christensen høsten 2016. På kongressen ble Raymond Johansen oppnevnt til Arbeiderpartiets medlem i PES Presidency, som møter 4 ganger i året. Internasjonal sekretær deltar på samordningsgruppens møter i PES, normalt en uke før Presidency møtene. Raymond Johansen leder også en arbeidsgruppe i PES («PES Working Group on Voter Abstention») som skal fremarbeide en rapport om valgordninger i Europa, med anbefalinger om hvordan disse kan styrkes.

PES holdt et rådsmøte i Praha 2.-3. desember 2016, hvor internasjonal sekretær Odd-Inge Kvalheim og 6 «PES Activists» fra partiet deltok. Jette Christensen var Arbeiderpartiets deltaker på PES Womens konferanse i forkant av rådsmøtet.

Jonas Gahr Støre deltok på PES Leaders møter i Madrid 20.-21. februar og i Paris 21.-22. oktober 2015.

Kjersti Stenseng deltok og holdt innledninger på PES General Secretaries konferanser i henholdsvis London 2. mars og i Berlin 14. november 2016.

Arbeiderpartiet har deltatt på europeiske søsterpartiers landsmøter, herunder Socialdemokratiet i 2015 og 2016, Socialdemokraterna i 2015, UK Labour i 2015 og 2016 og SPD i 2015. Jonas Gahr Støre holdt hilsningstalen på Socialdemokratiets landsmøte i Aalborg 23. september 2016. Partiet besøkte og deltok i valgkamp-innspurten til Labour i forbindelse med valget i Storbritannia 7. mai 2016, hvor Trond Giske, Halvard Ingebrigtsen, Kjersti Stenseng, Kristine Kallset og Trygve Svensson deltok. Partiet besøkte også Socialdemokraterne i forbindelse med valget i Danmark våren 2015, hvor Kjersti Stenseng og Odd-Inge Kvalheim deltok.

Stortingsfraksjonene har deltatt på en rekke møter og konferanser om ulike tema som klima, immigrasjon, arbeids- og sosiale spørsmål, i regi av PES i perioden.

Det ble avholdt Europaseminar for henholdsvis landsstyret, fylkessekretærene og stortingsgruppen våren 2016, med Ulf Sverdrup (NUPI), Jon Erik Dølvig (FAFO) og Ambassadør Elisabeth Walaas.

INTERNASJONALT UTVALG

Internasjonalt Utvalg har i perioden hatt et internasjonalt utvalg bestående av: Anniken Huitfeldt (leder), Astri-Aas Hansen (fram til våren 2016), Gry Larsen (til våren 2015), Liv Tørres (til våren 2016), Signe Brudeset (til våren 2016), Kjell Roland, Eirik Sivertsen, Oscar Bergheim, Olav Terje Bergo, Henrik Thune, Espen Barth Eide, Vidar, Bjørnstad, Ingrid Aune, Emilie Bersaas, Tomas Colin Archer, og Rune Rafaelsen. Utvalget ble våren 2016 supplert med Anne-Grete Strøm-Erichsen, Nina Græger, Cecilie Myrseth, Eirik Øwre Thorshaug og Cecilie Myrseth. Utvalget har holdt 8 møter i perioden. Internasjonal sekretær Odd-Inge Kvalheim har vært sekretær for utvalget.

Det ble avholdt et internasjonalt seminar 6.-7. november 2015, hvor blant annet Jonas Gahr Støre, Anniken Huitfeldt, Torbjørn Jagland og Jan Egeland innledet. Det ble videre holdt et internasjonalt seminar 4.-5. november 2016, hvor Jonas Gahr Støre, Kristin Halvorsen, Åsne Seierstad, Sabina Dewan, Kalle Moene og Jan-Gunnar Winther innledet.

PARTIKONTORETS INTERNASJONALE ARBEID

Arbeidet med å styrke det lokale arbeidet med internasjonale spørsmål har vært prioritert. Det er utarbeidet en dreiebok for internasjonalt arbeid. De internasjonale seminarene har særlig vært rettet mot partiets lokallag og internasjonalt ansvarlige, hvor dag II har vært viet arbeid i lokallagene. Internasjonal sekretær har holdt innledninger og deltatt på møter i fylkes- og lokallag i nesten alle landets fylker, og det er utarbeidet en oversikt over lokale internasjonale utvalg.

Det har også vært utarbeidet trykksaker om EØS-avtalen, TISA-avtalen, og et diskusjonshefte for program-arbeidet. Det ble organisert åtte samrådsmøter om internasjonale spørsmål i tilknytning til programprosessen i mai og juni 2016. Partikontoret arrangerte en Nordområde-konferanse i Tromsø 29. mai 2015.

Partikontoret har stått for en lang rekke besøk til europeiske søsterpartier i 2015 og 2016, samt innkommende besøk (SPD, UK Labour, Socialdemokratiet og Socialdemokraterna).

Arbeiderpartiet har også pleiet nær kontakt med det Demokratiske Parti i USA. Partisekretær Raymond Johansen, Marte Ingul og Odd-Inge Kvalheim besøkte Washington 18.-23 januar 2015 for møter med Demokratene og progressive tankesmier. Halvard Ingebrigtsen, Gry Haugsbakken, Amund Vik, Ingrid Langerud, Siri Holland og Odd-Inge Kvalheim besøkte New York og Washington forut for presidentvalget 26.-29. oktober 2016, med fokus på valgkamp.

GLOBALE NETTVERK OG PROGRESSIVE ALLIANCE

På grunn av manglende transparens og demokratiske prosesser i Sosialistinternasjonalen (SI), valgte Arbeiderpartiet i 2012, sammen med en rekke nærstående søsterpartier, å endre vår status fra fullt medlemskap til observatørstatus. Arbeiderpartiet satset på å bidra i arbeidet i Progressive Alliance, som er et globalt nettverk for sosialdemokratiske og progressive partier.

Progressive Alliance (PA) har økt sitt medlemskap, sine aktiviteter og sin betydning siden nettverket ble opprettet i 2012. I 2015 deltok Olav Bergo på seminaret «Social Justice and Equal Opportunity for All» i Rabat 19.-20. November, Silje Rygland på seminaret «Inclusive Growth and Decent Work» i Mexico City 26.-27. mars, og Odd-Inge Kvalheim på seminaret «Refugees Struggle for Freedom» i Beirut 30. – 31. Oktober. I 2016 deltok Snorre Wikstrøm på «Campaign Camp on the US elections» 15.-18. mars, Åsmund Aukrust

på seminaret «Democracy and Social Justice» i Sao Paulo 25. April, og Odd-Inge Kvalheim på konferansen «For a New Agenda for Peace and Justice» i Brussel 17.-18. Oktober. Internasjonal sekretær har også deltatt i arbeidet med å utforme nye retningslinjer for nettverket, med møter høsten 2016 i Brussel og Berlin.

Arbeiderpartiet har også deltatt aktivt i nettverket Progressive Network, og Jonas Gahr Støre og Odd-Inge Kvalheim deltok på konferansen 26.-27. mai 2016 i Stockholm. Jonas Gahr Støre deltok også i Progressive Leaders konferansen 15.-16. September 2016 i Montreal, ledsaget av Odd-Inge Kvalheim.

Åsmund Aukrust og Odd-Inge Kvalheim deltok på FATAH sin kongress i Ramallah 27.-30. november 2016.

9. Kommunikasjonsarbeidet

Kommunikasjonsarbeidet har vært innrettet mot å formidle vår politikk og underbygge målet om å være et åpent, moderne og framtidsretta parti.

I denne landsmøteperioden har vi prioritert arbeidet med videreutvikling av egne kanaler. Vi har gjennomført grundige analyser av våre digitale plattformer som grunnlag for utvikling av nye tekniske løsninger for våre hjemmesider (sentral og lokale) og medlemsside (MittArbeiderparti). I tillegg har vi prioritert tilstedeværelse i flere kanaler samt styrking av eksisterende kanaler og egen innholdsproduksjon.

HJEMMESIDER

I november 2016 fikk fylkes- og kommunepartier nye nettsider, og i januar 2017 ble nye arbeiderpartiet.no lansert. Etter denne omleggingen benytter nå både den sentrale og de lokale hjemmesidene seg av samme tekniske plattform og publiseringsløsning. Den nye plattformen er modulbasert og gir større fleksibilitet til fremtidige tilpasninger og justeringer i innhold og oppsett.

I forbindelse med utviklingen av nye hjemmesider har det vært gjennomført flere brukertester med interne og eksterne målgrupper. Dette har dannet grunnlaget for prioritering og utvikling av innholdet, med særlig vekt på sidene som presenterer politikken vår (Politikken A-Å). Videre har det vært prioritert å utvikle gode løsninger for donasjoner og mobilisering av medlemmer/frivillige på nett, med testing av ulike metoder for dette.

SOSIALE MEDIER

Hovedprinsippet for vårt arbeid med digitale kanaler er at det skal være en integrert del av hele partiorganisasjonens løpende kommunikasjonsarbeid. Vår tilstedeværelse i sosiale medier handler om hvordan vi er synlige og har dialog med velgere, både som politikere lokalt og nasjonalt, som fylkes- og kommunepartier, og i Arbeiderpartiets kanaler. Partiledelsens tilstedeværelse på nett er viktig for oss, med særlig vekt på partilederens digitale stemme.

Arbeiderpartiet har over tid bygget opp vår profil i sosiale medier – med Facebook, Instagram og Twitter som de primære kanalene – og vi har vært i forkant med å ta i bruk nye medier. I denne landsmøteperioden har vi tatt i bruk Snapchat og podkast. Vi har styrket og profesjonalisert partiets digitale innholdsarbeid, med økt egenproduksjon av film, foto/sitatbilder og grafikker, samt kontinuerlig analyse av spredning og brukerstatistikk som ligger til grunn for prioriteringer i innholdsutviklingen.

Foruten det daglige arbeidet i sosiale medier, har vi gjennomført flere kampanjer i sosiale medier som har understøttet partiets overordnede strategi og arbeid knyttet til programprosess og valgkamp. Noen av de viktigste kampanjene digitalt i perioden har vært:

- **Hva er viktig for deg?**

I forkant av kommunevalget i 2015 gjennomførte vi «Hva er viktig for deg?»-kampanjen i forbindelse med det lokale programarbeidet. Konseptet for kampanjen i sosiale medier og trykt materiell var å invitere til dialog med velgere gjennom å stille spørsmål – det være seg i møte med folk på husbesøk, stands eller på nett.

- **Kommune- og fylkestingsvalget 2015:**

Den sentralt styrte kampanjen i digitale medier var geografisk segmentert på Facebook (med hilsener fra partileder til lokale toppkandidater i utvalgte kommuner og byer) samt annonser på Google (med lokalt budskap fra den lokale kandidaten). Til materiell for profilering av lokale kandidater ble det utviklet et konsept og uttrykk som gikk igjen både i «online» og «offline» kampanje (eksempelvis utendørsannonsering, trykt materiell og i kandidatfilmer).

- **Programarbeid 2016 – Dittforslag.no:**

For å nå flest mulig og få flest mulig til å engasjere seg i vår programprosess, også utenfor partiorganisasjonen, utviklet vi den digitale innspillsiden dittforslag.no. Nettsiden var åpen for innspill fra mars og fram til innspillsfristen 20. juni 2016. I tillegg til å legge inn forslag på siden kunne man stemme på ulike forslag. Den tekniske løsningen var bygget opp slik at forslag enkelt kunne sendes videre av administrator direkte til programkomiteen. På bakgrunn av forslag som kom inn fulgte vi opp kampanjen i sosiale medier med sitatbilder, videohilsener, eksempler på forslag m.v. Dittforslag.no var kjernen i den digitale kampanjen i tilknytning til vårkampanjen 2016.

VISUELL PROFIL

Høsten 2016 har vi videreutviklet vår visuelle profil for å sikre et helhetlig uttrykk, og tydeliggjøre hvordan Arbeiderpartiet skal fremstå visuelt; på nett, i trykksaker og i andre sammenhenger hvor vi er synlige.

Retningslinjer for vår visuelle kommunikasjon beskrives i ny designmanual, med tilhørende eksempler til inspirasjon samt maler for trykt og digitalt materiell. Malverket er tilgjengelig for partiorganisasjonen gjennom MittArbeiderparti og Web2Print.

Som del av arbeidet med vår visuelle kommunikasjon har vi i perioden investert i utvikling av en egen bildebank og illustrasjoner.

INTERN- OG MEDLEMSKOMMUNIKASJON

God og rask kommunikasjon til organisasjonen er avgjørende for en helhetlig og gjenkjennelig kommunikasjon eksternt. Den etablerte infrastrukturen for intern kommunikasjonsflyt inkluderer SMS, epost, telefonkonferanser og nyhetsbrev som de viktigste kommunikasjonskanalene.

Vi jobber kontinuerlig med å finne gode rutiner og metoder for koordinering av kommunikasjonsarbeidet i organisasjonen. Som ledd i dette har vi tatt i bruk nye verktøy for en mer effektiv kommunikasjon mellom ansatte ved partikontor, fylkeskontor og i stortingsgruppen.

I november 2016 lanserte vi nye MittArbeiderparti, da plattformen Origo som MittArbeiderparti var bygget på ble avvirket. Basisfunksjonalitet og innhold er i hovedsak som før. Grunnlaget for prioritering og utvikling av nytt innhold er lagt med kunnskap fra brukertester og kartlegging av behov for valgkampen i 2017.

10. Valgkamp 2015

Arbeiderpartiet gjorde ved valget 2015 det beste kommunevalget på 28 år. Vi fikk 33,0 prosents oppslutning ved kommunestyrevalget (789.170 stemmer), og 33,6 % ved fylkestingsvalget (742.185 stemmer). Etter valget i 2011 bodde om lag 30 prosent av innbyggerne i Norge i en arbeiderpartistyrte kommune. Etter valget i 2015 bor nær 60 prosent av innbyggerne i en kommune som styres av Arbeiderpartiet.

Vi fikk 203 ordførere etter valget, mot 153 i 2011. I tillegg har vi byrådslederen i Oslo, og lederen av lokalstyret på Svalbard. 205 kommuner og lokalsamfunn er derfor styrt av Arbeiderpartiet. I tillegg sitter vi i posisjon i 16 av 19 fylker, og 11 av landets 18 fylkesordførere kommer fra Arbeiderpartiet. 69 av ordførerne våre er kvinner.

Vi gjenvant Oslo og Bergen – landets to største kommuner. I tillegg beholdt vi ordføreren i Trondheim, og vant ordfører i viktige kommuner som Alta, Tromsø, Bodø, Ålesund, Stord, Haugesund, Karmøy, Arendal og Kongsvinger. Vi mistet imidlertid ordføreren i noen kommuner, som Hamar og Kongsberg.

Strategien for valgkampen ble i all hovedsak laget høsten 2014, og var godt forankret i hele partiorganisasjonen. Den bygget på omfattende kvantitativ og kvalitativ analyse av velgerne. Strategien la vekt på gode lokale analyser, bygging av lokale valgkamporganisasjoner og å få fram forskjellene mellom et Ap-styre i kommunene og et styre av våre motstandere.

To sentrale deler av strategien er særlig viktige for å forklare det gode resultatet:

1) I 2014 valgte partiet sentralt sammen med hvert enkelt fylkesparti ut en kommune i hvert fylke (to i fire fylker) som skulle være pilotkommuner. I hovedsak var dette de største byene i hvert fylke. Disse fikk en omfattende oppfølging gjennom det siste halvannet året før valget, med sentrale og regionale samlinger, god skolering og bistand til å lage gode valgkamplener. Kjernen i dette arbeidet, var at alle skulle lære av andre kommuner som hadde gjort det godt på ulike områder. Kommunepartiene fikk også egne kontaktpersoner, og ordfører kandidatene fikk egne mentorer som forpliktet seg til å følge dem opp.

2) I god tid før valget, var det også lagt stor vekt på skolering og forberedelser til forhandlingene som skulle pågå i den enkelte kommune etter valget. Valgarbeidet var ikke over på valgnatta, men varte helt fram til konstitueringen i det enkelte kommunestyre. Vi hadde en egen ressursgruppe til å bistå kommuner som ønsket hjelp og bistand i dette arbeidet. Dette bidro til at vi i mange kommuner var bedre rustet i forhandlingene enn tidligere, og det fikk vi uttelling for i antall kommuner vi er i posisjon.

I valgkampen ble det lagt stor vekt på husbesøk og direkte møter med velgerne. I større grad enn tidligere ble det fokusert på kvaliteten og innholdet i disse velgermøtene, og ikke bare på flest mulig møter. Vi fikk hjelp av søsterpartier i andre land i dette arbeidet, og hadde blant annet flere besøk fra det demokratiske partiet i California, som bisto med skolering og trening i husbesøk.

Det meste av den kommersielle kampanjen foregikk på nett, med annonser med lokale budskap. For de største byene fikk vi utarbeidet valgkampfilmer for å presentere våre fremste kandidater. Det ble utarbeidet elektroniske maler for lokalt materiell, og en dreiebok for valgkamp – en oppskrift på hvordan en lokal valgkamp burde organiseres.

Også i denne valgkampen hadde vi et godt samarbeid med fagbevegelsen. Særlig Fagforbundet, men også en rekke andre forbund, drev omfattende valgkampaktiviteter og arbeid for å få flest mulig til å bruke stemmeretten.

11. Arbeiderpartiets Stortingsgruppe

STORTINGSGRUPPAS STYRE PR. 31.12. 2016:

Arbeidsutvalg

Leder: Jonas Gahr Støre

Nestleder: Hadia Tajik

Medlem: Lene Vågslid (vara Karianne Tung)

Medlem: Per Rune Henriksen

Øvrige medlemmer av styret

Dag Terje Andersen, Terje Lien Aasland, Anette Trettebergstuen, Marianne Marthinsen, Torgeir Michaelsen, Trond Giske, Helga Pedersen, Martin Kolberg, Else-May Botten, Eirik Sivertsen og Anniken Huitfeldt.

Pr. 31.12.2016 hadde Arbeiderpartiet følgende tillitsvalgte i Stortinget: Marit Nybakk, første visepresident. Svein-Roald Hansen, tredje visepresident.

Sekretariatet

Sekretariatsleder Hans Kristian Amundsen, nestleder Halvard Ingebrigtsen, personal- og administrasjonssjef Ann-Cathrin Becken og kommunikasjonssjef Camilla Ryste.

Politiske rådgivere

Jonas Bals, Astrid Bergmål, Per Gunnar Dahl, Bård Flaarønning, Marte Haabeth Grindaker, Silje Grytten, Ståle Grøtte, Anne Therese Gullhaug, Tone Merete Hansen, Lars Mattis Hanssen, Gry Haugsbakken, Jo Heinum, Trond Helge Hem, Thomas Boe Hornburg, Astrid Scharning Huitfeldt, Siri Storstein Hytten, Harald Jacobsen, Elin Heio Kobro, Anders Kvernmo Langset, Eva Amble Larsen, Anne Odden, Eivind Vad Petersson, Lars Raaum, Edina Ringdal, Ellen Rønning-Arnesen, Marianne Seip, Synnøve Mjeldheim Skaar, Øystein Skotheim, Stian Simensen, Jonas Spildrejordet, Bernt Sønvisen, Solveig Torsvik, Maria Schumacher Walberg, Snorre Wikstrøm, Ingunn Yssen og Jon Reidar Øyan.

Førstekonsulenter

Kirstin Bjørsvik, Line Engebretsen, Wenke Jaklin, Marina Rove Nilsen, Jørn Nygren, Karen Marie Skarshaug, Gørild Sæland, Tove Thorstensen, Erna Marie Vestre og Anne Campbell Weimoth.

Vikarer og traineer i perioden

Nils Kristen Sandtrøen, Carl Marius Michelsen, Jorid Holstad Nordmelan, Audun Otterstad, Eirik B Wilmann, Terje Moland Pedersen, Vilde Marie Ørnung, Johannes Dalen Giske, Johannes Roaldsen Fürst, Stian Valla Tharaldsen, Truls Julian Jæger-Synnevåg, Usman Mushtaq, Zaineb Al-Samarai, Kari Schrøder Hansen og Trude Christine Steen.

Sluttet i perioden

Svein Tore Bergestuen, Svein Dybing, Vera Eriksen, Jardar Flaa, Kjetil Hestad, Eirik Øvre Thorshaug, Ole Kristian Vefferstad, Amund Vik, Kari Vikersveen og Torill Wivegh.

ARBEIDS- OG SOSIALFRAKSJONENE

Perioden har vært preget av den økende og senere vedvarende høye arbeidsløsheten som særlig har rammet kysten av Sør- og Vestlandet, men som har ringvirkninger for landet som helhet. Fraksjonen har fremlagt Arbeiderpartiets alternative løsninger mot den økende ledigheten. I noen grad har Aps politiske press bidratt til at regjeringen har snudd slik som ved permitteringsreglene. Det store bildet er likevel at regjeringen holder fast ved skatteuttak som sitt prioriterte grep mot økende ledighet mens Ap har en rekke, målrettede tiltak for å møte situasjonen på arbeidsmarkedet.

Våren 2015 behandlet Stortinget svekkelsene av arbeidsmiljøloven der særlig innføringen av generell adgang til midlertidige ansettelser var sterkt omstridt. Saken medførte generalstreik blant arbeidstakernes organisasjoner i januar 2015. Arbeiderpartiet gikk imot svekkelsene av loven og har som en av sine viktigste saker for kommende periode å fornye og forsterke arbeidsmiljøloven.

Uførefor reformen trådte i kraft 1. januar 2015. Blant annet som en følge av mange henvendelser om reformen fikk fraksjonen gjennomslag for å benytte Stortingets nye debattform, initiativdebatt, for å få frem oversikt over uforutsette konsekvenser av reformen. Andre sentrale temaer for fraksjonen i perioden har vært økende ulikhet, tiltak mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, endringer av Nav og krav om at pensjonsoppgjøret skal til full behandling i Stortinget slik det var frem til dagens regjering endret reglene. Det er også i perioden fremmet representantforslag om sterkere vern av varslere.

ENERGI- OG MILJØFRAKSJONEN

I perioden har vi tatt viktige skritt for å følge opp partiprogrammet innenfor energi- og miljøfeltet.

Statsbudsjettet for 2016 og 2017

Arbeiderpartiet har i sine alternative statsbudsjett i perioden fokusert på at vi skal nå klimamålene ved store reduksjoner i klimagassutslippene. Vi har prioritert klimatiltak som vil bidra til å redusere utslippene fra transportsektoren ved å fase inn økt bruk av el, hydrogen og biodrivstoff. I fornybarsektoren har vi foreslått å øke bevilgingene til ENOVA og klima- og energifondet og øke innsatsen på tiltak innen naturforvaltning og friluftsliv.

Handlingsplan for naturmangfold

Fraksjonen fikk vedtatt en rekke tiltak i forbindelse med behandlingen av stortingsmeldingen om Natur for livet - Norsk handlingsplan for naturmangfold, som skal sikre en bærekraftig forvaltning og skjøtsel av arter, naturtyper og viktige naturområder.

Friluftsliv

Gjennom friluftsmeldingen fikk fraksjonen gjennomslag for en rekke tiltak som er med på å legge til rette for et mangfoldig og bærekraftig friluftsliv.

Ulv i norsk natur – nytt bestandsmål for ulv og ulvesone

Stortingets flertall (Ap, H, Frp, Krf) vedtok å justere noe ned på ulvesonen, sette bestandsmålet for ulv til 4-6 årlige norske ynglinger, inkl. grenserevir som telles med 0.5. Det ble vedtatt at det skulle utredes økonomiske ordninger for tap av rettigheter, belastninger innenfor ulvesonen og midler til kommuner innenfor ulvesonen. Det skal igangsettes en utredning om den genetiske opprinnelsen til den norske ulvestammen.

Endringer i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag

Fraksjonen mente at fornøyleskjøring med snøscooter i utmarka ikke er forenlig med tradisjonell naturopplevelse, friluftsliv og naturmangfold. Konsekvensene for naturmangfold, friluftsliv og folkehelse er for store til at det er forsvarlig å åpne

for en allmenn tilgang til fornøyleskjøring med snøscooter i utmark, slik Høyre, Fremskrittspartiet og Senterpartiet fikk flertall for. «Lov om motorferdsel i utmark» ble i sin tid etablert som følge av behovet for å regulere ferdselen av hensyn til natur og friluftsliv, og Arbeiderpartiet mener at dette fortsatt skal være hovedintensjonen med denne loven. Bruk av snøscooter bør først og fremst begrenses til allment aksepterte nytteformål. Arbeiderpartiet foreslo å gi kommunene myndighet til å etablere snøscooterløyper i nærheten av eksisterende veinett og på ubrøyta, snødekt skogsbilvei, og mener at dette vil være en balansert løsning for å ivareta både lokalt sjølstyre og gi muligheter til å bruke snøscooter til næring og nyttkjøring, og ivareta friluftsliv og tradisjonell naturopplevelse på en god måte. Arbeiderpartiet fremmet representantforslag om lovhjemmel for lavutslippssoner.

Energi

Det har i perioden blitt lagt fram en rekke saker innenfor energiområdet hvor blant annet stortingsmeldingen om «Kraft til endring. Energipolitikken mot 2030» bidro til at Arbeiderpartiet fikk helt eller delvis flertall for mange av våre energi- og klimaforslag.

I tillegg er det i perioden vedtatt endringer i energiloven, hvor skille mellom nettvirksomhet og annen virksomhet, endringer i lov om erverv av andel i offentlig ansvarlig selskap med konsesjonspliktige rettigheter til vannfall og utlandskonsesjonene, ble vedtatt. Arbeiderpartiet fremmet forslag om et bedre organisert strømnnett og om likeverdige nettariffer i regionalnettet og sentralnettet for store forbrukere med høy brukstid.

Endringer i lov om el-sertifikater og samtykke til inngåelse av avtale av 8. april 2015 mellom Norge og Sverige om endring av avtale om et felles marked for el-sertifikater, ble vedtatt.

Klima

I 2015 vedtok Stortinget å forhandle frem en bilateral avtale med EU om implementering av klimapolitikken også i ikke-kvotepliktig sektor (transport, avfall, bygg, landbruk) gjennom behandlingen av stortingsmeldingen «Ny utslippsforpliktelse for 2030 - en felles løsning med EU».

I desember 2015 ble Paris-avtalen vedtatt. Arbeiderpartiet fulgte opp med å fremme et representantforslag med over 40 tiltak for å redusere klimautslipp, ikke minst i transportsektoren, i februar 2016. Arbeiderpartiet fremmet forslag om bruk av nullutslippsteknologi i fergetransporten og bruk av ny teknologi i nærskipfarten.

I juni 2016 ga Stortinget sitt samtykke til ratifikasjon av Paris-avtalen av 12. desember 2015 under FNs rammekonvensjon om klimaendring av 9. mai 1992. Arbeiderpartiet var også del av flertallet som sikret at målet om et karbonnøytralt Norge fremskyndes fra 2050 til 2030 – i henhold til klimaforliket.

Arbeiderpartiet fikk flertall sammen med alle partiene unntatt Fremskrittspartiet for å be regjeringen utarbeide en klimalov.

Høsten 2016 la Arbeiderpartiet frem et alternativt budsjett med en egen klima- og lavutslippspakke som bygget videre på de 40 klimaforslagene. I budsjettet la Arbeiderpartiet for første gang frem et utslippsbudsjett som viser hvilke utslippskutt vi vil gjøre for å nå Paris-målet om 40 prosent kutt innen 2030. Klima- og lavutslippspakken fokuserte på nullutslipp i veitransporten, biodrivstoff, klimavennlig skipsfart og karbonfangst og -lagring.

FAMILIE- OG KULTURFRAKSJONEN

I de to årene beretningen omfatter, har fraksjonen jobbet med å synliggjøre forskjellen mellom oss og regjeringen i viktige skillelinjesaker, som likestilling og barnehagepolitikk.

I 2015 fikk Arbeiderpartiet markert seg som et sterkt likestillingsparti da det i behandlingen av filmmeldingen (Meld. St. 30 (2014-2015) En framtidrettet filmpolitikk) ble flertall for å bedre kjønnsbalansen i norsk film gjennom å sørge for 40 % kvinner i nøkkelposisjoner. Fraksjonen leverte flere representantforslag, blant annet forslag om en ansvarlig og solidarisk spillpolitikk (sammen med Krf). Her ble det foreslått en rekke tiltak for å beskytte sårbare spillere bedre og for å styrke den norske spillmodellen. Arbeiderpartiet var også med på å stille klare krav til regjeringen om et kompetanseløft i barnehagene, da SV leverte forslag om dette og fraksjonen sammen med Krf forsterket forslaget med ytterligere tiltak.

I 2016 fikk fraksjonen viktige stortingsmeldinger til behandling, og sammen med resten av opposisjonen fikk vi gjennomslag for mye politikk.

Allmennkringkasting

Stortingsmeldingen om allmennkringkasting, Meld. St. 38 (2014 – 2015) Open og opplyst, var lite forpliktende og skjov mange nødvendige avklaringer over til ulike utvalg. Arbeiderpartiet tok initiativ til et bredt forlik. Regjeringspartiene brøt forhandlingene ganske raskt, men opposisjonen fikk fremforhandlet en avtale, som Høyre på tampen ble med på. Der fikk vi langt på vei sikret NRK en mer forutsigbar fremtid, samtidig som det ble slått fast at regjeringen skal sikre fortsatt kommersiell allmennkringkasting fra Bergen.

Likestilling

Regjeringens likestillingsmelding (Meld. St. 7 (2015-2016) Likestilling i praksis – like muligheter for kvinner og menn) fikk unison kritikk fra så vel organisasjoner og arbeidslivsaktører, som forskere og opposisjonspolitikere. Meldingen var god på beskrivelse, men blottet for tiltak som kunne gjøre noe med utfordringene. Arbeiderpartiet fikk, sammen med resten av opposisjonen, gjennomslag for mange gode likestillingstiltak, som kvotering i næringslivet og kjønnsponng til utdanning. Pressen skrev at en stortingsmelding sjelden «har blitt ristet så mye om på som likestillingsminister Solveig Hornes likestillingsmelding», og vi fikk for alvor etablert uttrykket «likestilling i revers».

Barnehage

Barnehagemeldingen Tid for lek og læring – Bedre innhold i barnehagen (Meld. St. 19 (2015-2016) møtte samme skjebne som likestillingsmeldingen og fikk massiv kritikk fra alle hold. Sektoren samlet seg i et «barnehageopprør» mot Torbjørn Røe Isaksens ønske om en mer skoleretta barnehage, med språknorm og mer måling og dokumentasjon. Arbeiderpartiet jobbet sammen med Kristelig Folkeparti fram forslag som peker ut en annen retning og ivaretar tradisjonen med «læring gjennom lek», og fikk opposisjonen med seg på dette. Opposisjonen gjentok også kravet om innføring av en bemanningsnorm som omfatter flere med riktig utdanning, som regjeringen hadde hoppet bukk over i meldingen.

Egne forslag

Fraksjonen har levert flere representantforslag i 2016. Blant de viktigste kan nevnes forslag om opprettelse av medieansvarslov, som komiteen har innstilt på at skal utredes, og forslag om opprettelse av en kunstnerassistentordning, som Venstre og Kristelig folkeparti ble invitert med på, og som kom inn i statsbudsjettet for 2017.

FINANSFRAKSJONEN

Alternativt budsjett

Finansfraksjonens viktigste oppgaver i perioden 2015-2016 har vært utarbeidelse av Arbeiderpartiets alternative budsjetter. Budsjettene har gjenspeilet partiets hovedprioriteringer; arbeid, kunnskap, helse og klima, har levert mer omfordelende skatteopplegg og ligget under regjeringen på oljepengebruk.

Skattereform

Finansfraksjonen avholdt en møteserie med ressurspersoner fra blant annet LO, NHO, NHH og tidligere politisk ledelse i Finansdepartementet våren 2015, og presenterte vårt forslag til bedriftsskattereform høsten 2015. Stortingsmeldinga ble behandlet våren 2016 og resulterte i et bredt forlik bestående av alle partiene representert i finanskomiteen unntatt SV. Resultatet lå nært opp til Aps forslag til reform.

Statens pensjonsfond

Arbeiderpartiet fikk våren 2015 flertall for vårt forslag om å trekke Statens pensjonsfond utland ut av kullselskaper. Det ble i 2015 oppnevnt et utvalg som skulle vurdere aksjeandelen i fondet. Utvalget, ledet av professor Knut Anton Mork, leverte sin rapport høsten 2016 og spørsmålet behandles i forbindelse med den årlige meldingen våren 2017. Det ble i 2015 oppnevnt et utvalg som skal vurdere sentralbankloven og styringen i Norges Bank. Utvalget skal bl.a. se på styringsstrukturen for forvaltningen av SPU. Utvalget ledes av Svein Gjedrem og skal legge fram sin rapport våren 2017.

Diverse stortingsmeldinger og NOU-er

Finanskomiteen har behandlet de årlige meldingene om finansmarkedet og statsregnskapet. Fraksjonen har mottatt utredning fra grønn skattekomisjon, Børner-utvalgets utredning om flerårige budsjetter, Thøgersen-utvalgets rapport om praktiseringen av handlingsregelen og Produktivitetskomisjonens to rapporter. Disse NOU-ene er ikke fulgt opp med proposisjoner til Stortinget.

Finansiell åpenhet

Fraksjonen har hatt særlig fokus på temaet finansiell åpenhet, og dette har vært en sentral del av arbeidet med skattereformen. Våren 2015 fremmet Ap og Krf et representantforslag om å opprette et offentlig eierskapsregister for å sikre åpenhet om eierskap i norske selskaper. Forslaget fikk flertall. Våren 2015 fremmet Ap og SV forslag om utvidet land-for-land-rapportering. Forslaget fikk flertall. Våren 2016 avholdt Ap, sammen med de andre partiene i finanskomiteen, et seminar om kunstige skattekonstruksjoner i kjølvannet av TransOcean-saken. Finansiell åpenhet var særlig aktuelt våren 2016 etter de Panama papers-saken.

Aps tradisjonsrike nyttårskonferanse

Våren 2015 og 2016 avholdt Ap økonomikonferanser i regi av finansfraksjonen.

HELSEFRAKSJONEN

2016 var et aktivt år for helsefraksjonen. Legemiddelmeldingen Meld. St. 28 (2014-2015), ble behandlet i Stortinget i februar. Nasjonal helse- og sykehusplan ble lagt frem i 2015, men ferdigbehandlet våren 2016. Dette var et stort og viktig arbeid og de største diskusjonene gikk rundt akuttkirurgi ved små sykehus. Meldingen inneholdt mange viktige momenter som ikke ble like fokusert i media.

Melding om kvalitet og pasientsikkerhet legges nå frem årlig. Meld. St. 12 (2015-2016), ble behandlet våren 2016 og meldingen for 2015 ble lagt frem i desember 2016.

Opptrappingsplanen for rusfeltet ble også behandlet våren 2016. I tillegg til en rekke endringsforslag til planen, fremmet våre representanter i samarbeid med representanter fra Venstre, forslag om endringer i sprøyteromsloven. Tvangsbruk og registreringer av dette var også en sak det var mye fokus på høsten 2016 i forbindelse med en artikkelserie i VG.

Våre representanter la frem et forslag om et løft for norske biobanker for å sikre et trygt og etisk forsvarlig samarbeid mellom norske offentlige biobanker, helseregistrer og industrielle aktører. Vi la også frem forslag om å fremme implementering av mobil helseteknologi, om å bedre tilgangen på spesialsykepleiere og om å øke antallet helsefagarbeidere.

Eldrehelse har vært et viktig område for fraksjonen også i 2016. Gjennom besøk, møter og etableringen av et eget Eldreråd for Arbeiderpartiet, har vi løftet frem saker som aktivitet og livsglede, ernæring, hjemmetjenesten og demensomsorg, noe som også ble reflektert i Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett. Arbeiderpartiet har gått inn for å avslutte regjeringens byråkratiske prosjekt med statlig finansiert eldreomsorg og for å bevare kommunenes mulighet til å få støtte til rehabilitering av omsorgsplasser.

Tiltak for barn og unge har også vært en av fraksjonens hovedsaker, med forslag om tiltak for bedre psykisk helse i skolen, frukt og skolemat, samt en times fysisk aktivitet daglig i skolen. Arbeiderpartiet ønsker at det skal være lav terskel for å ta kontakt med helsepersonell og vi mener derfor at skolehelsetjenesten skal styrkes. Jonas Gahr Støre presenterte også et viktig lavterskeltiltak på Utøya sommeren 2016: at ungdom opp til 18 år ikke skal betale egenandel hos fastlege eller på legevakt.

Kampen mot antibiotikaresistens har vært et viktig tema gjennom hele året og Torgeir Micaelsen har frontet dette som en av de viktigste helsepolitiske sakene for Arbeiderpartiet. Innen dette temaet er det tverrpolitisk enighet om hovedsakene. Regjeringen har hatt mye fokus på en nedgang i ventelistetall. Det har imidlertid kommet frem tall som kan tyde på at de offisielle tallene er usikre og kan representere en endring i måten man registrerer på heller enn reelle ventetider. Det er derfor ikke mulig å vite hva tallene innebærer. Dessverre har regjeringen fortsatt å fokusere på usikre tall.

Høsten var preget av budsjettarbeid og resultatet er at Arbeiderpartiet har et alternativt budsjett som er betydelig bedre enn det som regjeringspartiene la frem høsten 2016. For sykehusene innebærer vårt alternative budsjett en styrking av sykehussektoren på 1,5 milliarder kroner sammenlignet med statsbudsjettet. Med vårt budsjett ville vi oppfylt løftet om 12 milliarder kroner mer for sykehusene i løpet av stortingsperioden. Regjeringen manglet mer enn 3 milliarder kroner for å oppfylle sin tilsvarende garanti. Dette medførte at regjeringspartiene har endret argumentasjon til at de har behandlet flere pasienter for færre kroner.

I forbindelse med statsbudsjettet for 2016 ble det også lagt frem en rehabiliteringsplan samt en plan for oppfølging av Akuttutvalgets innstilling. Arbeiderpartiet hadde ønsket seg en bredere behandling i Stortinget av disse to viktige sakene.

JUSTISFRAKSJONEN

Arbeidet i fraksjonen har vært preget av oppfølging av politireformen, utvikle politikk mot vold i nære relasjoner, regjeringens arbeid på beredskapsområdet samt regjeringens arbeid med straffegjennomføring. Under behandlingen av prop. 61 LS(2014-2015) Endringene i politiloven mv. (trygghet i hverdagen- nærpolitireformen) var det viktig for Arbeiderpartiet å få forbedret reformen samt å sikre en god endringsprosess, medvirkning og lokal forankring. Det har vært, og er, viktig for fraksjonen å følge dette opp i arbeidet. Gjørv rapporten pekte på en rekke tiltak det ville være nødvendig å få på plass for å bedre politiets evne til å håndtere kritiske hendelser, bl.a. Nasjonalt beredskapssenter, skalerbar operasjonssentral og regionale øvings- og beredskapssenter. Fraksjonen har

fulgt dette opp i sitt arbeid på Stortinget og prioritert dette i sine alternative statsbudsjett. Regjeringen har ikke fått noe av dette på plass.

Stoltenberg II regjeringen prioriterte å øke soningskapasiteten i Norge, samt legge til rette for godt innhold i soningen slik at domfelte kunne komme tilbake til samfunnet til et liv uten ny kriminalitet. Justisfraksjonen har arbeidet, og arbeider, aktivt mot at Norge skal ha straffegjennomføring i Nederland og i sine alternative statsbudsjett fremmet forslag om etablering av ny soningskapasitet i Norge samt foreslått økte driftsrammer for kriminalomsorgen for å legge til rette for en bedre straffegjennomføring. Det er særlig lagt vekt på de soningsforholdene som tilbys kvinner.

Av saker i denne perioden er det grunn til å trekke fram Prop. 62 L(2015-2016) Endringer i forvaltningsloven mv. (administrative sanksjoner mv.). Dette er en oppfølging av; «Fra bot til bedring».

Prop. 68 L(2015-2016) Endringer i straffeprosessloven mv. (skjulte tvangsmidler). Dette var en svært krevende sak og fraksjonen gjennomførte to interne seminarer med inviterte gjester for å få hjelp til å belyse hvilke utfordringer det ville kunne være å gi politiet de fullmaktene regjeringen foreslo. Dette bidro i høy grad til å gjøre fraksjonen sikrere i sitt standpunkt og Arbeiderpartiet fikk med H og FRP på å høyne terskelen for dataavlesing samt presisert at hjemmelen for overvåking med bilde gjelder nettopp dette og ikke lyd og bilde slik regjeringen hadde i sitt forslag. Av andre forslag som ble fremmet fra fraksjonen og som det ikke var flertall for, er det særlig grunn til å peke på forslaget om å avgrense adgangen til dataavlesing i PST's forebyggende spor.

Vold i nære relasjoner er grov kriminalitet og av fraksjonens øverste politiske prioriteringer. Dette har avspeilet seg i fraksjonens løpende arbeid gjennom perioden. Fraksjonen har jobbet frem en rekke representantforslag hvor flere tiltak har fått tilslutning i Stortinget. Sammen med stortingsgruppas utvalg mot vold i nære relasjoner har det blitt fremmet forslag som inneholder tiltak for å styrke barnehusene, krisesentrene, og forslag om å forhindre at taushetsplikt er til hinder for ageringsplikt, samt forslag om å styrke beskyttelsen av personer utsatt for stalking. Det er også fremmet forslag om behov for nasjonale retningslinjer for barnehusene. Flere av våre forslag har fått flertall i Stortinget, noe som blant annet har ført til at alle barn under 16 år har rett til å bli avhørt på et barnehus. At Stortinget har vedtatt flere viktige tiltak som vil styrke arbeidet med vold i nære relasjoner er i stor grad et resultat av Arbeiderpartiets arbeid og forslag med dette alvorlige samfunnsproblemet.

KIRKE-, UTDANNINGS- OG FORSKNINGSFRAKSJONEN

Kirke, - utdannings- og forskningsfraksjonen har hatt et aktivt år, og jobbet med et bredt spekter av saker innen feltene skole, utdanning, forskning, kirke og livssyn.

Målene for fraksjonens arbeid var å få størst mulig gjennomslag for partiets program, fornye og forsterke vår utdanningspolitikk, bidra til at Ap har høy tillit på kunnskapsfeltet, bygge kunnskap og engasjement rundt utdanningspolitikk i partiorganisasjonen og ha god kontakt med relevante aktører og organisasjoner innen alle de feltene fraksjonen jobber med. Vi har også samarbeidet med andre fraksjoner og partiorganisasjonen i mange saker gjennom året.

Programprosess og vårt alternative budsjett vært høyt prioriterte saker dette året siden det nærmer seg valg. Fraksjonen har hatt egne utvalg på flere av hovedsakene, noe som har bidratt til å forsterke partiets politikk. Vi har også arrangert en konferanse om høyere utdanning og livslang læring, samt flere mindre seminarer. Fraksjonen takker for alle gode innspill!

Særlig fraksjonsleder, men også resten av fraksjonen, har hatt en omfattende reisevirksomhet rundt om i landet for å holde kurs om utdanningspolitikk og Aps løsninger. Dette har blitt svært godt mottatt også i denne perioden.

Alle i fraksjonen har deltatt i debatter og holdt innlegg på sine felter. Fraksjonen har prøvd å være aktiv i tradisjonelle og i sosiale medier, både med å svare ut angrep og ved å sette egen agenda og utfordre posisjonen. Fraksjonen drifter facebook-siden «Aps utdanningfraksjon» og twitter-kontoen @Ap_utdanning, med jevnlig oppdateringer om fraksjonens arbeid.

Fraksjonen har fordelt det politiske arbeidet på hovedsakene:

Innen grunnopplæringen og videregående opplæring har vi jobbet med å: Fremme flere forslag om tidlig innsats og flere lærere, forsterke Aps satsing på yrkesfag og gode fagutdanninger, sikre gode læringsmiljø og trygge elever gjennom en god skolehelsetjeneste, et intensivt anti-mobbearbeid og en satsing på psykisk helse, jobbe aktivt for en moderne og oppdatert skole som tar i bruk nye undervisningsformer og bruker mulighetene innen IKT, foreslå en forbedret lærerutdanning med mer pedagogikk og praktisk lærerarbeid og sikre innføringen av en bedre og mer tilpasset fraværsgrense enn den regjeringen først foreslo.

Innen fagskole ble den etterlengtede fagskolemeldingen først lansert helt i slutten av året. Fraksjonen har saksordfører, og har kartlagt og hentet inn innspill som grunnlag for vårens stortingsbehandling og partiets programprosess. Dette må omsider bli fagskolens år. Også flere saker om statstilskudd til private skoler og høyskoler har vært aktuelle dette året.

Innen høyere utdanning og forskning har vi satt større trykk på god utdanning og undervisningskvalitet, bedre studentøkonomi ved å sikre opptrappingsplanen for 11 måneders studiestøtte og flere studentboliger, forslag om flere bygg og bedre infrastruktur i UH-sektoren, et bedre og mer forutsigbart finansieringssystem for universiteter og høyskoler, og en aktiv forskningspolitikk som både gir grunnlag for velferdsstatens yrker, verdiskaping og samfunnets behov for kompetanse, og til nye gjennombrudd og en kunnskapsbasert politikk. Også arbeidet med livslang læring og partiets kompetansereform har stått sentralt dette året.

Innen tros- og livssynsfeltet har fraksjonen jobbet aktivt for å sikre et statsbudsjett som tar høyde for den krevende omstillingsprosessen som Den norske kirke har gjennomgått etter ny kirkelov og skillet fra staten. I tillegg til selve vedtakene knyttet til nye kirkelov, og diskusjoner om organisering og fremtidig finansiering av tros- og livssynssamfunn.

KOMMUNAL- OG FORVALTNINGSFRAKSJONEN

Det er flere store saker som har preget arbeidet i Kommunal- og forvaltningsfraksjonen i perioden 2015-2016. Både i 2015 og 2016 økte vi i vårt alternative statsbudsjett overføringene til kommunesektoren. Både kommunene og fylkeskommunene ville hatt en bedre økonomisk situasjon med våre kommuneopplegg, og velferdstjenestene lokalt ville blitt bygget ut i et raskere tempo.

Fraksjonen har i perioden arbeidet aktivt med kommune- og regionreformen. Da regionreformen ble behandlet i Stortinget i juni 2016, fremmet Ap en rekke forslag til nye oppgaver for regionalt folkevalgt nivå.

Fraksjonen har vært opptatt av at partiet skal ha en tydelig distrikts- og regionalpolitikk som bygger på vekst og lønnsomme arbeidsplasser i hele landet, likeverdige velferdstjenester over hele landet og godt samspill mellom byene og distriktene. Derfor har vi i våre alternative budsjett prioritert mer penger på ulike områder til utvikling av arbeidsplasser over hele landet. Vi har også fremmet forslag om at regjeringen

skulle legge fram en stortingsmelding for fordeling av nye statlige arbeidsplasser og virksomheter og styrking av statlige kompetansemiljøer i hele landet.

Ap fremmet våren 2016 et representantforslag med flere tiltak for å bedre situasjonen på boligmarkedet. Styrking av Husbanken og bedre ordninger for unge og de som står utenfor boligmarkedet var sentrale i forslaget.

Innvandring og integrering

Arbeiderpartiet ønsker å føre en streng, rettferdig og human innvandringspolitikk. Våren 2016 bidro Arbeiderpartiet til flere innstramminger på dette feltet. Våren 2016 utarbeidet også Arbeiderpartiet det politiske dokumentet, «Arbeiderpartiets integreringspolitikk: Stille krav og stille opp». Her bekreftes det at verdier som over generasjoner har formet det norske samfunnet må ligge til grunn for integreringen: demokrati, rettsstat, menneskerettigheter, likestilling og likeverd. Videre heter det at de som kommer til Norge representerer en ressurs hvis vi gir dem muligheten til å lykkes. Vi skal stille krav – og vi skal stille opp. Vi må sørge for at alle blir en del av den norske samfunnskontrakten: gjør din plikt og krev din rett. I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2017 synliggjorde Arbeiderpartiets stortingsgruppe en rekke av forslagene i dette dokumentet. Kommunalfraksjonen vil arbeide videre med å sette integreringspolitikken på dagsorden og foreslå forbedringer.

En annen viktig sak som fraksjonen følger særlig med på er flyktnings situasjonen i Europa og tilstøtende områder. Krigen i Syria og uroligheter i andre land har skapt den største flyktningkrisen siden andre verdenskrig. Fraksjonen vil i inneværende år arbeide for å øke fokuset på den internasjonale flyktnings situasjonen.

KONTROLLFRAKSJONEN

Kontroll og konstitusjonskomiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet har i denne perioden vært Martin Kolberg (komiteleder), Jette Christensen og Gunvor Eldegard. Perioden har vært arbeidskrevende og preget av mange og store saker.

Det er behandlet 20 enkeltstående rapporter fra Riksrevisjonen i tillegg til den årlige revisjonen og kontroll for budsjettåret (Dok 1).

De enkeltstående rapportene har blant annet fulgt opp myndighetenes arbeid med å sikre god luftkvalitet i byområdene, om regjeringens forvaltning av statlige selskaper, om norsk bistandspolitikk, om saksbehandlingen i Fylkesnemndene for barnevernet og studiegjennomføringen innen høyere utdanning. I høst behandlet fraksjonen og blant annet undersøkelser om myndighetenes innsats mot arbeidsmiljøkriminalitet, vedlikeholdet av jernbanenettet og om myndighetenes arbeid for å øke antallet lærlingeplasser.

Kontroll og konstitusjonskomiteen har også behandlet tre store egeninitierte saker. Saken om Næringsdepartementets eierskapsutøvelse i Telenor og håndtering i VimpelCom-saken ble gjenopptatt. Det var også en bred gjennomgang med flere høringer i saken om Forsvarets salg av brukt og utrangert forsvarsmateriell.

I tillegg behandlet komiteen saken om utdanningsdepartementets håndtering av statstilskuddet til den private høyskolen Westerdals.

Komiteens ansvar er også å behandle de mange grunnlovsforslagene. I arbeidet med grunnlovsforslag ble det nedlagt et omfattende arbeid med å innlemme menneskerettighetene i Grunnloven. Det var også en hovedsak å få vedtatt Grunnloven på nynorsk. Det er i 2015 - 2016 også behandlet 19 andre grunnlovsforslag.

Årsmelding til Stortinget fra Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget), årsmeldinger fra Sivilombudsmannen og ombudsmannen for Forsvaret er også behandlet.

Avslutningsvis vil fraksjonen vise til vedtak i komiteen høsten 2016 om å åpne sak om politiets og Forsvarets arbeid med en forsvarlig objektsikring. I Riksrevisjonens Dok 1 (2016 – 2017) understrekes det at de ser svært alvorlig på at Justis- og Beredskapsdepartementet og Forsvarsdepartementet ikke har sørget for å styrke og bedre samarbeidet mellom politiet og Forsvaret, slik Stortinget har forutsatt og instruksjonen krever. Etter Riksrevisjonens mening er det sannsynlighet for at verken politiet eller Forsvaret, sammen eller hver for seg, vil være i stand til å utøve tilstrekkelig beskyttelse av viktige objekter når en trusselsituasjon tilsier det. Det blir avholdt åpen høring den 23. januar 2017 med påfølgende oppfølging.

NÆRINGSFRAKSJONEN

Perioden har vært preget av at regjeringen, til tross for høy arbeidsledighet og et stort behov for omstilling i norsk næringsliv, har fremmet få saker for næringskomiteen på Stortinget. Solberg-regjeringens eierskapsmelding (Meld. St. 27) ble behandlet i februar 2015, og Stortinget fikk da bremset regjeringens iver etter å selge statlige eierandeler i Flytoget og Kongsberg-gruppen. Det ble imidlertid gitt fullmakt til nedsalg av statens eierandeler i blant annet Telenor.

To store og viktige fiskeripolitiske saker er også behandlet i perioden; våren 2015 ble Stortingsmeldingen om havbruksnæringen behandlet, «Forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett», Meld. 16, og våren 2016 ble Sjømatindustrimeldingen behandlet «Konkurransedyktig sjømatindustri», Meld. St. 10. I begge sakene ble det inngått brede kompromisser i Stortinget, og Regjeringens politikk ble endret på en rekke områder.

Også ifm. Jordvernstrategien som ble behandlet i Stortinget høsten 2015 ble det inngått et bredt forlik. Der samlet Stortinget seg om å sette et nytt, årlig mål for omdisponering av dyrka mark til maks 4000 dekar innen 2020, og det ble også vedtatt en rekke konkrete tiltak for å bidra til dette. Under behandlingen av Lov om offentlige anskaffelser (Prop. 51 L) ble Stortinget enig om å ta innovasjon inn som et viktig hensyn i loven, og det ble forslått en egen lovparagraf om anskaffelser av helse- og sosialkontrakter, noe som er viktig for å sikre hensynet til ideell sektor.

Fraksjonen har også fremmet representantforslag på en rekke områder, bl. a. forslag om å sikre bedre opprinnelsesmerking på mat, og oppretting av dagligvareportal (Dok 8:13) og forslag om å lovfeste lov om god handelsskikk (Dok 8:12), opprettelse av Toppindusrienter (Dok 8:122 S) og ny norsk romstrategi (Dok 8:122 S) og forslag om å flytte forvaltningen av Investeringsfondet for Nord-vest Russland til Kirkenes (Dok 8: 103).

I august 2015 presenterte fraksjonen «Sjømat gir vekst: Fiskeripolitisk plattform».

TRANSPORT- OG KOMMUNIKASJONSFRAKSJONEN

Fraksjonen har lagt vekt på å vise at Arbeiderpartiets politikk er å utvikle et moderne og framtidsrettet transportsystem som gjør trafikktutviklinga enklere, raskere og tryggere med gode kommunikasjoner og transportmuligheter over hele landet. Både distriktenes og byenes behov må ivaretas. Det har vært viktig å følge opp og synliggjøre vår politikk i Nasjonal Transportplan 2014-2023 (NTP) som ble vedtatt i stortinget i juni 2013. Det var tidenes største samferdsel satsning lagt fram av regjeringen Stoltenberg II. Fraksjonen understreker at veger, jernbane, havner og lufthavner bidrar til å binde landet sammen og er avgjørende for næringsutvikling og for at folk skal kunne bo i hele landet. I Parisavtalen forpliktet Norge seg til å kutte utslippene med 40 % innen 2030. Transportsektoren står for om lag 1/3 av de samlede norske klimautslippene. Fraksjonen har jobbet med å legge tydelige miljøhensyn til grunn for sitt arbeid med samferdselspolitikken. Tiltak som er ventet å bidra til reduksjon av utslipp; mer gods på sjø og bane, flere el-ferger, utbygging

og drift av kollektivtrafikken, flere sykler og går, samt tilrettelegging for en mer miljøvennlig bilpark.

Av andre signifikante saker er fraksjonens arbeid med jernbanereformen og veireformen. Det ble fremmet et alternativt jernbanedokument med 10 punkter. Blant flere andre saker har fraksjonen arbeidet med forslag om å legge til rette for autonome kjøretøy til lands og til vanns og sørge for digital infrastruktur i hele landet. Fraksjonen har i øvrig arbeid lagt vekt på, og fulgt opp, de årlige budsjett og alternative budsjett, i tråd med partiprogrammet, plattformer, og viktige stortingsmeldinger (bl.a. Nasjonal Transportplan).

Fraksjonen har i løpet av 2016, i godt samarbeid med partiorganisasjonen, besøkt alle landets fylker for å få innspill til neste NTP. Vi har god dialog og kontakt med fagbevegelsen og andre fagmiljøer og organisasjoner for å sikre at Arbeiderpartiet har en best mulig samferdselspolitikk, og ikke minst for å sikre utvikling av ny politikk.

UTENRIKS- OG FORSVARSFRAKSJONEN

Internasjonal rettferdighet, vern av demokrati og menneskerettigheter, internasjonalt klimaarbeid, en aktiv europapolitikk, nordområdene og Arktis, samt en ny langtidsplan for Forsvaret har dannet utgangspunkt for fraksjonens prioriteringer i inneværende periode.

Fraksjonen har gjennom kontakt med organisasjoner, enkeltpersoner og utenrikspolitiske fagmiljøer fått viktige innspill. Fraksjonen har også hatt god kontakt med internasjonal avdeling på partikontoret, har aktivt engasjert seg i partiets programarbeid og i internasjonalt utvalg.

I Stortinget har fraksjonen blant annet fremmet og fått flertall for et forslag om et nasjonalt forlik om en prosent av BNI til utviklingsbistand.

Fraksjonen har i løpet av toårsperioden behandlet en rekke meldinger til Stortinget. Viktige temaer har stått på agendaen: menneskerettigheter som mål og middel i utenrikspolitikken, utdanning for utvikling, næringsutvikling innenfor utviklingssamarbeidet, globale sikkerhetsutfordringer og global handel, Svalbardpolitikken og norsk forsvarsindustri.

Videre har fraksjonen engasjert seg i løpende saker knyttet til EØS-avtalen og Norges øvrige avtaler med EU, handelsavtaler og årsrapporter fra de parlamentariske delegasjonene, i tillegg til den årlige meldingen om eksport av forsvarsmateriell. Brexit har vært et sentralt tema etter folkeavstemningen i juni 2016 og fraksjonen har gjennomført en rekke møter med våre partifeller i Labour både i London og Oslo.

Arbeidet i fraksjonen med en ny langtidsplan for forsvarssektoren (2017–20) tok utgangspunkt i forsvarssjefens fagmilitære råd framlagt i oktober 2015. Våren 2016 ble fagpolitiske forsvarssamråd avholdt i Harstad og Oslo. I tillegg til en lang rekke enkeltmøter og reiser i komité- og fraksjonsformat, gjennomførte fraksjonen i august 2016 også et eget partiinternt forsvarspolitisk samråd. Det ble til slutt i november 2016 inngått et forlik med regjeringspartiene om langtidsplanen.

Fraksjonens medlemmer har engasjert seg aktivt både i spørretimene og i form av en rekke skriftlige spørsmål til statsrådene.

12. Arbeidernes Ungdomsfylking – AUF

Det har vært innholdsrike år siden landsmøtet i 2015. AUF har fått til mye, og sammen med Arbeiderpartiet har vi mye vi kan være stolte av fra perioden.

Valgkampen og skolevalgene i 2015 var et absolutt høydepunkt! AUFerne var tidlig oppe for å dele ut kaffe til morgentrøtte velgere, og sist i seng etter postkasseaksjoner. AUF ga et viktig bidrag i valgkampen i hele landet, og var flere steder avgjørende for det gode valgresultatet. I skolevalget klarte våre debattanter, og de som bidro på valgtorg, å sikre det beste resultatet for noe parti noen gang. Ungdom viste tydelig at de var misfornøyd med den sittende regjeringen og at de ønsket en bedre fremtid for ungdom. Det fantastiske valgresultatet resulterte også i mange unge folkevalgte over hele landet. Gjennom vårt folkevalgtarbeid har AUF markert seg i kommunestyre, bystyre, fylkesting og bydelsutvalg.

På landsmøtet til Arbeiderpartiet sørget AUF'erne for store gjennomslag. Og gjennom blant annet kommunestyre og årsmøter i partilag har AUFere vært med på å forandre sitt nærmiljø, Norge og verden. Det er takket være AUF at Norge nærmer seg en anerkjennelse av Palestina, at Arbeiderpartiet gikk inn for å ta imot 10 000 syriske kvoteflyktninger og at helsesøster skal kunne henvise til BUP. Mange kamper er tatt og mange kamper gjenstår. Vi er sikre på at AUFere vil fortsette å kjempe for en ambisiøs klimapolitikk, en solidarisk flyktningpolitikk og en politikk for ungdom.

I 2015 vendte vi tilbake til Utøya. Nye Utøya skulle være et sted for minne, læring og ungdommelig engasjement. Sommerleirene i 2015 og 2016 har vært store suksesser, med rundt 1000 deltakere fra Nordkapp AUF, fra Mandal AUF, og fra alt i mellom. Lysningen er godt besøkt og Hegnhuset er i gang med å ta imot de første skoleklassene.

Internasjonal solidaritet er en kjerneverdi i vår bevegelse og AUF har de to siste årene styrket båndene med våre søsterorganisasjoner i blant annet Libanon, Palestina, Israel, Swaziland, Vest-Sahara og Kaukasus. I tillegg sitter AUF i presidiet i IUSY og overtok nylig presidentskapet i FNSU.

AUF er i stadig i vekst, og har de to siste årene opplevd rekordhøye medlemstall. Det betyr at enda flere ungdommer nå er AUFere, og dermed er med på å skape en bedre fremtid for vår generasjon.

POLITIKK

AUF har også i denne perioden definert fire satsingsområder for politikken, som organisasjonen jobber med gjennom fire ressursgrupper. Disse er Utdanning og Arbeid, Likestilling og Inkludering, Miljø og Klima, og til slutt Internasjonalt. Her følger en kort oppsummering av arbeidet på de ulike feltene.

Utdanning og arbeid

De siste to årene har man jobbet med arbeidsliv-, utdanning-, skatte-, privatisering- og boligpolitikk i tillegg til det fagligpolitiske samarbeidet. I perioden har særlig prioriteringene ligget på arbeidslivspolitikken og hvordan vi skal takle arbeidsledighetskrisen vi står ovenfor. AUF har vært en tydelig stemme både utad og innad i partiet for en ungdomsrettet arbeidslivspolitik.

Likestilling og inkludering

I denne perioden har det vært likestilling, asyl og rus man har jobbet mye med og fått konkrete gjennomslag for.

Norske tv-skjermer og aviser ble fylt av bilder fra tragedien som utspilte seg i Middelhavet, og det ble lagt press på myndigheter og norske partier om å ta affære rundt flyktnings situasjonen. Dette bidro til å få gjennomført politikk på kortere tid enn man vanligvis ville maktet. AUF hadde som mål å få gjennomslag for sin uttalelse i rundt halvparten av fylkespartiene, men grunnet godt skolerte og dyktige folk ute i fylkeslagene våre fikk vi gjennomslag i hele 15 fylkesparti og et klart flertall av medlemmene i Arbeiderpartiet.

Resultatet ble derfor også et klart vedtak fra Arbeiderpartiets landsmøte - vi skulle ta imot 10 000 flykninger over 2 år - en stor seier for AUF. Man fikk også i sammenheng med det et vedtak om en mer human politikk overfor asylbarn som har lenge vært en viktig kamp for AUF.

AUF har et stort engasjement for ruspolitikk og med tydelig vedtak gjort av vårt landsmøte i 2014 gikk vi i front for å skape en ny retning for ruspolitikken på Arbeiderpartiets landsmøte. Igjen hadde flere av fylkeslagene gjort et godt arbeid ute i fylkene som sørget for at flere av fylkespartiene var med oss i kampen for å få heroin inn i LAR, som ble vedtatt på landsmøte og nå jobbet for av Arbeiderpartiet på stortinget.

Miljø og klima

Siste periode har det vært jobbet med å gjøre klima- og miljøarbeidet i AUF bredere, og inkludere flere lag og saker enn bare de tradisjonelle klima- og miljøaspektene. Det har derfor vært viktig og sett på næring, industri og gode løsninger for fremtidens fornybare fremtid. En viktig oppgave har vært å konkretisere hvordan man i praksis kan få til et grønt skifte. En synkende oljepris bidro til at det "grønne skiftet" på alvor ble et begrep i politikken, men man har fokusert på å se forbi begrepet, og heller finne de konkrete tiltakene for et grønt skifte.

Internasjonalt

På landsmøtet 2016 blir det lagt fram et nytt internasjonalt program og arbeidet rundt dette har vært en viktig del av organisasjonens internasjonalt-ansvarlig sitt arbeid de siste månedene. Programmet har fått tittelen "En solidarisk, rettferdig og feministisk verden", og fokuserer særlig på feminisme, ulikhet og migrasjon. Mye har skjedd på det internasjonale feltet og med det arbeidet som er lagt ned og nå landsmøtets vedtak har vi lagt grunnlaget for videre godt arbeid med gjennomslag for en bedre internasjonal politikk i Norge fremover. AUF har vært en tydelig stemme i kampen mot atomvåpen, og har høstet mye anerkjennelse for innsatsen for et forbud mot atomvåpen. Også arbeidet mot eksport av militære varer til diktatur har vært et fokus de siste to årene.

ORGANISASJON

Medlemsvekst

AUF har i perioden vært større enn noen gang. I 2014 det 14066 tellende medlemmer, og i 2015 ble dette toppet med 14134 medlemmer. Medlemsveksten nasjonalt er et resultat av at mange fylker har nådd nye høyder og virkelig utnyttet sitt potensial. Flere har jobbet jevnt gjennom året for å få dette til, noe som har vist seg å være positivt for deres medlemstall. Alle har jobbet godt og har sammen sikret at vi har det høyeste medlemstallet på veldig mange år. Noen hederseksempler ønsker vi å trekke frem, de med høyest medlemstall ut i fra befolkningstall i 2015 og de som har hatt størst vekst fra 2014 til 2015. Oslo var det største fylket i både 2014 og 2015, med henholdsvis 2332 og 2363 medlemmer disse årene.

Valgkamp

Valget i 2015 var et bra valgt for AUF og Arbeiderpartiet vant tilbake makten i store byer, som er viktig frem mot Stortingsvalget i 2017.

AUF gjorde et brakvalg i 2015. Vi vant skolevalget nasjonalt med det beste valgresultatet noensinne, 31.9%. Vi vant alle fylker, og vi vant i fylker vi aldri har vunnet før. AUF hadde de beste debattantene, og det beste politiske budskapet. Viktigheten av det politiske budskapet er den klart viktigste erfaringen fra dette valget.

Budskapet vårt var positivt og rettet mot fremtiden, men samtidig handlet det om forskjellen mellom Høyre og Frp-regjeringen og Arbeiderpartiet. Det politiske budskapet ble formulert gjennom tre hovedbudskap:

- En bedre fremtid for ungdom
- Politikk handler om deg, din fremtid og dine muligheter
- Det handler om oss

Sommerleir

Sommeren 2015 ble det for første gang arrangert sommerleir på Utøya etter angrepet på AUF 22. juli 2011. "Internasjonal solidaritet" var tema for leiren, og man ønsket å løfte blikket ut i verden slik vi har tradisjon for på Utøya. På sommerleiren i 2016 startet vi veien mot valgseier i 2017 med temaet "Vi bygger landet for fremtida". Her satte vi på dagsorden diskusjoner vi ønsker i organisasjonen frem mot landsmøtene og inn i valgkampen ble grunnlaget for et fantastisk program. Det har vært viktig å ha program på sommerleirene som har gitt skoleing til våre medlemmer på viktige saker for organisasjonen, men også for å starte diskusjoner og skape ny politikk i årene fremover. Personer i vår bevegelse har hatt en sentral rolle, men man har også lagt vekt på å invitere folk utenfor. Invitere motstandere som skaper debatt, personer som er dyktige på aktuelle tema og ungdom som belyser ungdom sine utfordringer. Dette samtidig med mye sosialt program som f.eks. konserter, quiz, film og ulike praktiske verksteder, har gitt oss rekordmange deltakere. AUF har virkelig tatt tilbake Utøya, og nye AUFere har de siste to årene fått oppleve å skape engasjement i fellesskap slik det også tidligere har vært på øya vår.

Kommunikasjon

I perioden har vi også utviklet AUFs kommunikasjonsstrategi, og spisset arbeidet både med utadrettet og innadrettet kommunikasjon. Vi har videreutviklet AUFs sosiale medier, og en viktig komponent i dette arbeidet er strategisk planlegging av både innsalg, utspill og kampanjearbeid. I perioden har vi også jobbet mye med å videreutvikle AUFs tilstedeværelse på sosiale medier. Dette har ført til flere følgere, større spredning og et mer helhetlig uttrykk i alle kanaler. Gjennom bruk av blant annet film, delebilder og visuelle

kampanjer har vi virkelig tatt steget inn i den digitale kommunikasjonshverdagen. Vi startet perioden med å kartlegge de ulike plattformene AUF bruker, og utvikle strategier for hver enkelt plattform. I tråd med kommunikasjonsstrategien har vi sett på hvilke brukergrupper vi treffer, og hvordan budskap treffer ulikt. Utfra dette har vi klart å spisse og segmentere budskapsbruken, og å målrette bruken av sosiale medier. Dette har vært viktig for å treffe bredt, og generere både trafikk og likes.

AUFS SENTRALSTYRE 2014 – 2016

Leder:	Mani Hussaini	Akershus
Generalsekretær:	Ragnhild Kaski	Finnmark
Nestleder:	Emilie Bersaas	Rogaland
Sentralstyremedlem:	Ida Ødegaard	Sør-Trøndelag
Sentralstyremedlem:	Håkon Knudsen	Buskerud
Sentralstyremedlem:	Helen Ingrid Andreassen	Oslo
Sentralstyremedlem:	Ole Martin Juul Slyngstadli	Rogaland
Sentralstyremedlem:	Ina Alvilde Rangønes Libak	Akershus
Sentralstyremedlem:	Sindre Lysø	Østfold
Sentralstyremedlem:	Ingrid Marie Vaag Endrerud	Oppland
Sentralstyremedlem:	Munir Jaber	Oslo
Sentralstyremedlem:	Linn Kristin Engø	Hordaland
Sentralstyremedlem:	Eirik Schrøder	Sør-Trøndelag
Sentralstyremedlem:	Tor Martin B. Torbergsen	Troms

AUFS SENTRALSTYRE 2016 – 2018

Leder:	Mani Hussaini	Akershus
Generalsekretær:	Renate Tårnes	Sør-Trøndelag
Nestleder:	Ina Alvilde Rangønes Libak	Akershus
Sentralstyremedlem:	Håkon Knudsen	Buskerud
Sentralstyremedlem:	Ingrid Marie Vaag Endrerud	Oppland
Sentralstyremedlem:	Sindre Lysø	Østfold
Sentralstyremedlem:	Marta Hofstøy	Troms
Sentralstyremedlem:	Stig Harlem Harris	Oslo
Sentralstyremedlem:	Astrid Willa Eide Hoem	Møre og Romsdal
Sentralstyremedlem:	Munir Jaber	Oslo
Sentralstyremedlem:	Ellen Reitan	Sør-Trøndelag
Sentralstyremedlem:	Eirik Schrøder	Sør-Trøndelag
Sentralstyremedlem:	Ronja Breisnes	Hordaland
Sentralstyremedlem:	Snorre Skjevraak	Rogaland

AUF-KONTORET

Fast ansatte ved AUF sentralt i perioden: Aud Helen Wernberg Øyen, Kristoffer Klunk, Ane Tosterud Holte, Marta Hofstøy, Eilif Swensen, Renate Tårnes, Astrid Willa Eide Hoem, Snorre Skjevraak, August Hansen, Hermund Kjernli, Karoline Soot, Jakob Vorren, Ingrid Rostad, Frida Moberg og Ingvild Lockert.

